

45 ปี กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ

:จุดเริ่มของงานการต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

45 ปี กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ

: จุดเริ่มของงานการต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กองการสัมพันธต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางและหน่วยประสานงานด้านการต่างประเทศระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยกับรัฐบาล องค์การ และหน่วยงานต่าง ๆ ของต่างประเทศ นอกจากนี้ กองการสัมพันธต่างประเทศยังทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) และสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) อีกด้วย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีโครงการความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคีที่กองการสัมพันธต่างประเทศได้ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

หนังสือ “45 ปี กองการสัมพันธต่างประเทศ : จุดเริ่มของงานการต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ” ได้รับการจัดพิมพ์ขึ้นในโอกาสครบรอบ 45 ปีของการก่อตั้งกองการสัมพันธต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประวัติความเป็นมา โครงสร้างการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ ๆ ของกองการสัมพันธต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจได้ใช้ศึกษา และอ้างอิง

กองการสัมพันธต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ภาพรวมแก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับงานการต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการที่ต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

สารบัญ

	หน้า
1. ประวัติความเป็นมาของกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	1
2. โครงสร้างและหน้าที่ของกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ	4
2.1 หน้าที่และความรับผิดชอบของกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ ในปัจจุบัน	5
2.2 สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)	21
2.3 สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)	29
2.4 สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยองค์การ รัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ)	33
3. โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ	44
3.1 ความร่วมมือกับองค์การในเครือสหประชาชาติ	44
3.2 ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค	52
3.3 ความร่วมมือกับองค์กร สถาบัน และมูลนิธิต่างประเทศ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน	53
3.4 ความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ	57
4. ทิศทางความร่วมมือกับต่างประเทศในปัจจุบันและอนาคต	67
5. บรรณานุกรม	69
6. ภาคผนวก	71

ประวัติความเป็นมาของ กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานความร่วมมือกับต่างประเทศมาเป็นเวลาช้านาน แต่ได้หยุดชะงักไปในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ต่อมาภายหลังสงครามโลกดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้มีการติดต่อกับต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง แต่ทางด้านติดต่อกับต่างประเทศในขณะนั้นยังไม่มีกองหนึ่งกองใดรับทำหน้าที่โดยเฉพาะ หลังจากที่ยุทธการพินธมิตรออกไปจากประเทศไทยแล้ว ได้มีองค์การต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทยมากยิ่งขึ้น เช่น องค์การบริหารวิเทศกิจสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย (USOM) มูลนิธิการศึกษาตามรัฐบัญญัติฟูลไบรท์ (Fulbright) นอกจากนี้ยังมีองค์การระหว่างประเทศเกิดขึ้นอีกมากมายที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทย โดยเฉพาะที่กระทรวงศึกษาธิการติดต่อด้วยมากที่สุดคือองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization เรียกชื่อย่อว่า UNESCO)

เมื่อปรากฏว่ากิจการด้านต่างประเทศได้เพิ่มปริมาณมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงดำริจัดตั้งกองพิเศษให้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศและรับรองชาวต่างประเทศโดยตรงขึ้น ในที่สุดได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2491 ตั้งกองการต่างประเทศ ให้สังกัดในสำนักงานปลัดกระทรวง โดยมี ม.ล.มานิจ ชุมสาย เป็นผู้อำนวยการกองเป็นคนแรก และได้แบ่งงานเป็น 3 แผนก ดังนี้

1. แผนกองค์การต่างประเทศ
2. แผนกข่าวสาร
3. แผนกการศึกษาต่างประเทศ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2494 ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดกระทรวงในกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2494 ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2494 จากผลแห่งการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ปรากฏว่ากองในสำนักงานปลัดกระทรวง คือ กองการต่างประเทศ ได้รับการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2521 ได้แบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายองค์การต่างประเทศ
2. ฝ่ายข่าวสารและวิชาการ
3. ฝ่ายการศึกษาต่างประเทศ
4. ฝ่ายประสานงาน (ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อเป็นฝ่ายประสานงานและการประชุมนานาชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2528)

กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ ทำหน้าที่ประสานงานด้านการต่างประเทศ ทั้งหมดของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นศูนย์กลางติดต่อราชการระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับรัฐบาลและหน่วยงานต่างประเทศอีกมากมาย ในขณะนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความช่วยเหลือในการปรับปรุงการศึกษาจากองค์การยูเนสโก และจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นยังได้รับความช่วยเหลือจากองค์การนานาชาติ รัฐบาลต่างประเทศและองค์การเอกชนอื่น ๆ อีกด้วย

หน้าที่ความรับผิดชอบพิเศษ

นอกจากการปฏิบัติงานประจำเช่นกองอื่น ๆ แล้ว กองการสัมพันธ์ต่างประเทศยังทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) และยังเป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) อีกด้วย โดยผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงสมัยที่นายจรูญ วงศ์สายัณห์ เป็น

ปลดกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2517-2520) จึงได้แต่งตั้งให้รองปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการฝ่ายการต่างประเทศดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติฯ
และผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการ
คณะกรรมการแห่งชาติ ฯ อีกตำแหน่งหนึ่ง

โครงสร้างและหน้าที่ของกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ

กองการสัมพันธ์ต่างประเทศมีหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 3 (2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานความช่วยเหลือและร่วมมือกับต่างประเทศด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม และตามมาตรา 5 (4)

กองการสัมพันธ์ต่างประเทศมีอำนาจหน้าที่

(ก) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการเสนอแนะนโยบาย และติดตามการดำเนินงานด้านความช่วยเหลือและความร่วมมือกับต่างประเทศ ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

(ข) ติดต่อประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านความช่วยเหลือ และความร่วมมือด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการขององค์การระหว่างประเทศด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานของสำนักงานผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก

(ง) ส่งเสริม เผยแพร่ และบริการด้านข่าวสารและวิชาการตามความร่วมมือระหว่างประเทศ

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับทุนการศึกษา วิจัย ฝึกอบรม และดูงานด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่และความรับผิดชอบของกองการสัมพันธ์ ต่างประเทศในปัจจุบัน

กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับงานความช่วยเหลือและความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยปฏิบัติหน้าที่ในการเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอแนะนโยบายและติดตามการดำเนินงานด้านต่างประเทศ ติดต่oprสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานด้านต่างประเทศ ดำเนินการเกี่ยวกับสำนักงานเลขาธิการขององค์การระหว่างประเทศ อันได้แก่ ยูเนสโกและซีมีโอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมาย รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานของสำนักงานผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก งานส่งเสริมวัสดุการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมตามที่รัฐบาลได้ลงนามในสนธิสัญญาฟลอเรนซ์ ส่งเสริม เผยแพร่และบริการด้านข่าวสารและวิชาการ ทุนการศึกษา วิจัย ฝึกอบรมและดูงาน ณ ต่างประเทศ การจัดประชุมและการเจรจาธุรกิจนานาชาติทั้งในประเทศและต่างประเทศ การกำหนดทำที่และประสานนโยบาย การส่งคณะผู้แทนไทยไปประชุมนานาชาติ การจัดสรรเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนองค์การต่างประเทศตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมอื่น ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ แบ่งงานภายในออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้คือ

1. ฝ่ายประสานงานและการประชุมนานาชาติ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานบริหารทั่วไป การวางแผนและประสานการบริหารงบประมาณด้านต่างประเทศ การจัดสรรเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน

องค์การต่างประเทศตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ตามที่รัฐบาลได้ลงนามในสนธิสัญญา ประสานการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก ติดตาม และวางแผนการบำรุงรักษาสำนักงานองค์การระหว่างประเทศที่ไทยรับเป็นเจ้าภาพ จัดการต้อนรับและอำนวยความสะดวกตามพิธีการต้อนรับและการรับรองแก่ คณะผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ และชาวต่างประเทศที่เป็นแขกของรัฐบาลและ ผู้ที่มาร่วมการประชุม งานให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการจัดประชุมและ เจริญธุรกิจนานาชาติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ งานส่งเสริมวัสดุการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมตามสนธิสัญญาฟลอเรนซ์ รวมทั้งงานธุรการ งาน บุคลากร สารบรรณ ยานพาหนะ วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ งานพิมพ์และ ผลิตเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สวัสดิการต่าง ๆ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการมาตรา 5 (4) ในส่วนที่ ปฏิบัติงานความร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งงานภายในออกเป็น 2 งาน คือ

1.1 งานบริหารทั่วไปและวิเทศกิจ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบการวางแผนและประสานการบริหารงบประมาณด้านต่างประเทศ การจัดสรรเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนองค์การต่าง-ประเทศ ประสานการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก ในด้านการบริหารงบประมาณและบุคลากร วางแผน ติดตาม การบำรุงรักษา สำนักงานองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพ จัดการต้อนรับ รับรอง รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่แขกของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกแก่ข้าราชการระดับสูงในการเดินทางไปราชการ และประชุมนานาชาติ ณ ต่างประเทศ งานข้าราชการลาไปปฏิบัติงานในต่างประเทศตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ พ.ศ. 2535 งานธุรการทั่วไป งานบุคลากร งานพัสดุ งานยานพาหนะ งานการเงิน งานสารบรรณ และงานเลขานุการผู้ช่วยการกอง

1.2 งานการประชุมนานาชาติ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารและประสานงาน การจัดการประชุม นานาชาติ งานต้อนรับ งานรับรอง งานพิธีการ งานจัดเลี้ยงรับรอง และอำนวยความสะดวกแตกต่างประเทศของกระทรวง และที่มาประชุมนานาชาติในประเทศไทย การลาไปประชุมสัมมนา เข้าร่วมกิจกรรมในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา การศึกษา วิทยาศาสตร์ สื่อสารมวลชน และด้านอื่น ๆ ในต่างประเทศ ที่ไม่ใช้เงินงบประมาณในหมวดเจรจาธุรกิจและการประชุมนานาชาติของกระทรวง ศึกษาธิการ ปฏิบัติงานตามสนธิสัญญาฟลอเรนส์ในด้านการส่งเสริมวัสดุการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ให้บริการทางวิชาการและระเบียบตามสนธิสัญญา เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการยกเว้นอากรนำเข้าวัสดุ การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม

2. ฝ่ายองค์การต่างประเทศ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานประสานแผนและนโยบาย การให้ความ ร่วมมือและประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศและต่างประเทศตามพระราช- กฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ มาตรา 5 (4) ข้อ ค. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการ ขององค์การระหว่างประเทศด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ได้แก่ ยูเนสโก ซีมีโอ ยูนิเซฟ อาเซียน และอื่น ๆ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักเลขาธิการ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ และสำนักเลขาธิการ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยซีมีโอขึ้นที่กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติของทั้ง 2 คณะ และคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จำนวนประมาณ 50 คณะ โดย กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาวิเคราะห์เอกสาร ทางวิชาการ ประมวลและจัดลำดับโครงการขอความร่วมมือและความช่วยเหลือ

ทางวิชาการ เจรจาประสานแผนกับองค์การดังกล่าว ร่วมเสนอทำที่ของไทยในการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรมความร่วมมือในระดับนานาชาติและภูมิภาคขององค์การต่างประเทศต่าง ๆ ประเมินผลโครงการและเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือทางวิชาการในการจัดสัมมนาและประชุมนานาชาติทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดทำเอกสารวิชาการ วิเคราะห์ประเด็นและทำที่ตลอดจนจัดทำร่างคำปราศรัยของผู้แทนไทยที่ไปประชุม แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

2.1 งานแผนและนโยบาย

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานความร่วมมือด้านประสานแผนและนโยบายกลางขององค์การต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการเรื่องการสมัครตำแหน่งบริหารของยูเนสโก ซีมีโอ และองค์การที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบการจัดเตรียมงานของผู้แทนไทยในเรื่องนโยบายทั่วไป และงานบริหารขององค์การในการประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโกเมื่อถึงวาระของประเทศไทย การประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ และการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นผู้ช่วยเลขานุการและจัดทำคำปราศรัยของหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมดังกล่าว รวมทั้งการจัดเตรียมเอกสารทางวิชาการสำหรับการประชุมยูนิเซฟ ประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานและโครงการภายใต้ระบบสหประชาชาติและอาเซียน

2.2 งานการศึกษา

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาขององค์การต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ จัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาและอนุกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานองค์การยูเนสโก เช่น

- โครงการนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาในเอเชียและแปซิฟิก (Asia and the Pacific Programme of Educational Innovation for Development – APEID)

- โครงการการศึกษาเพื่อปวงชนในเอเชียและแปซิฟิก (Asia and the Pacific Programme of Education for All – APPEAL)

- โครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (UNESCO's Associated Schools Project – ASP)

ดำเนินการเรื่องการสมัครตำแหน่งกรรมการระหว่างรัฐบาลด้านการศึกษา จัดเตรียมเอกสารวิชาการ ทำที่และคำปราศรัยสำหรับผู้แทนไทยในการเข้าร่วม ประชุมระหว่างประเทศทางการศึกษาของยูเนสโก เช่น การประชุมคณะกรรมการ ที่ปรึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกของยูเนสโก การประชุมระหว่างประเทศ ด้านการศึกษา (International Conference on Education – ICE) และ องค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยูเนสโก เช่น งานของสำนักงานระหว่างประเทศ ด้านการศึกษา (International Bureau of Education – IBE) สถาบันด้าน การศึกษาของยูเนสโก (UNESCO Institute for Education – UIE) สถาบัน ระหว่างชาติเพื่อการวางแผนการศึกษา (International Institute for Educational Planning – IIEP) และงานการรู้หนังสือของศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียและ แปซิฟิกเพื่อยูเนสโก (Asia–Pacific Cultural Centre for UNESCO – ACCU) เสนอข้อคิดเห็นต่อผู้บริหารและรับผิดชอบงานเกี่ยวกับศูนย์ระดับภูมิภาค ของซีมีโอด้านการศึกษา ได้แก่

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของ ซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Educational Innovation and Technology – INNOTECH)

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเทคนิคและอาชีวศึกษาของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Vocational and Technical Education and Training – VOCTECH)

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Higher Education and Development – RIHED)

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Education in Sciences and Mathematics – RECSAM)

เป็นเลขานุการคณะกรรมการประสานงานระดับชาติของกรรมการและศูนย์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น รับผิดชอบงานอาเซียนด้านการศึกษา ได้แก่ งานของคณะอนุกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา (ASEAN Sub-Committee on Education – ASCOE) และเป็นเลขานุการคณะผู้แทนไทยในการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษา จัดต้อนรับและรับรองเจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่มาดูงานตามโครงการ

2.3 งานวัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านวัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชนขององค์การต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ จัดประชุมระดับชาติ ระดับภูมิภาคและนานาชาติ จัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ประสานกิจกรรมกับศูนย์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ศูนย์ระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการปฏิสังขรณ์สมบัติทางวัฒนธรรม (The International Centre for the Study of the Preservation and the Restoration of Cultural Property–ICCROM)
- สภาระหว่างชาติว่าด้วยพิพิธภัณฑ์ (The International Council of Museums–ICOM)
- สภาระหว่างชาติว่าด้วยโบราณสถานและแหล่งโบราณคดี (The International Council on Monuments and Sites–ICOMOS)
- ศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียและแปซิฟิกเพื่อยูเนสโก (Asia–Pacific Cultural Centre for UNESCO – ACCU)
- ข่ายงานสารนิเทศด้านสังคมศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Asia–Pacific Information Network in Social Sciences – APINESS)

- สมาคมสภาวิจัยด้านสังคมศาสตร์แห่งเอเชีย (Association of Asian Social Sciences Research Councils – AASSREC)

- โปรแกรมนานาชาติว่าด้วยการพัฒนาด้านสื่อสารมวลชน (International Programme for the Development of Communication – IPDC)

- องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (World Intellectual Property Organization – WIPO)

ดำเนินการเรื่องการสมัครตำแหน่งกรรมการระหว่างรัฐบาลด้านวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และสื่อสารมวลชน ศึกษา วิเคราะห์ เสนอ จัดเตรียมเอกสารวิชาการ ทำที่และคำปราศรัยสำหรับผู้แทนไทยในการประชุมระหว่างประเทศทางวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และสื่อสารมวลชน และเป็นเลขานุการคณะผู้แทนไทยในการประชุมระหว่างประเทศด้านวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และสื่อสารมวลชน จัดต้อนรับและรับรองเจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่มาดูงานตามโครงการ

2.4 งานวิทยาศาสตร์

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ของยูเนสโก ซีมีโอ และองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมระดับชาติ ระดับภูมิภาคและนานาชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ จัดประชุม/สัมมนาและเผยแพร่เอกสาร ฯลฯ

ประสานและจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

- คณะกรรมการสภาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการอุทกวิทยานานาชาติ (Intergovernmental Council for the International Hydrological Programme – IHP)

- คณะกรรมาธิการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Oceanographic Commission – IOC)

- คณะกรรมการสภาประสานงานนานาชาติสำหรับโปรแกรมด้านมนุษย์และชีวมณฑล (International Co-ordinating Council of the Programme on Man and the Biosphere – MAB)

- โครงการประสานงานนานาชาติด้านธรณีวิทยา (International Geological Correlation Programme – IGCP)

- สำนักงานส่วนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของยูเนสโก (Regional Office for Science and Technology for Southeast Asia – ROSTSEA)

- เครือข่ายระดับภูมิภาคทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวม 17 เครือข่าย (Regional Linkages in Science and Technology for Southeast Asia)

ดำเนินการเรื่องการสมัครตำแหน่งกรรมการระหว่างรัฐบาลด้านวิทยาศาสตร์ จัดเตรียมเอกสารวิชาการ ทำที่และคำปราศรัยสำหรับผู้แทนไทยในการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศทางวิทยาศาสตร์ภายใต้กรอบการทำงานของยูเนสโก เป็นเลขานุการคณะผู้แทนไทยในการประชุมระหว่างประเทศในสาขาที่เกี่ยวข้อง และเป็นเลขานุการคณะกรรมการประสานงานระดับชาติของศูนย์ต่าง ๆ ของ ซีมีโอ คือ

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยชีววิทยาเขตร้อนของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Tropical Biology – BIOTROP)

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยบัณฑิตศึกษาและการวิจัยด้านการเกษตรของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Graduate Study and Research in Agriculture – SEARCA)

- ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Tropical Medicine and Public Health – TROPMED)

จัดต้อนรับ รับรองและเตรียมข้อมูลในการเจรจาด้านวิทยาศาสตร์แก่เจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่มาดูงาน

3. ฝ่ายข่าวสารและวิชาการ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานส่งเสริม เผยแพร่และบริการข่าวสาร และวิชาการในเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม กิจกรรมด้านต่างประเทศในเรื่องการจัดนิทรรศการ การประกวดภาพถ่าย นิทรรศการ หนังสือ ผลงานศิลปะและเรียงความ เพื่อให้มีการสื่อนไหลของความรู้ใหม่ ๆ งาน ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ การให้บริการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการ เรียนภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง (ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น) แก่ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และข้าราชการ ทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ จัดบริการความรู้ด้านการศึกษา การศาสนาและ การวัฒนธรรมในรูปแบบของภาพยนตร์/วีดิทัศน์ งานโครงการระบบสารนิเทศ สากล งานแปลด้านวิชาการ แปลข่าว งานจัดทำหนังสือ วารสาร ข่าวสาร รายงาน ต่าง ๆ เกี่ยวกับผลงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่าง- ประเทศ ประสานงานในการให้ข้อมูล/ตอบแบบสอบถามของหน่วยงานต่าง- ประเทศในด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คือ

3.1 งานห้องสมุดและสารสนเทศ

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือด้านต่างประเทศ เผยแพร่ ข่าวสารและวิชาการด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม งานห้องสมุด และศูนย์เอกสารนานาชาติ จัดทำจุลสารรายเดือน เผยแพร่ข่าวสารวิชาการใหม่ ๆ ให้บริการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ และให้คำแนะนำในการเรียนภาษาต่างประเทศ ด้วยตนเอง ประสานงานการให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เป็นเลขานุการ คณะกรรมการระบบสารนิเทศสากลของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ ประสานงานกับศูนย์ประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวการมาเยือนและดูงานของชาวต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือจัดนิทรรศการภาพถ่ายเคลื่อนที่ของศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียและแปซิฟิกเพื่อยูเนสโก และจัดประชุมสัมมนานานาชาติทางด้านข่าวสาร

ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยประสานงานด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมอันหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการประสานงานด้านต่างประเทศ ก็คือ การแลกเปลี่ยนข่าวสารและข้อมูลระหว่างประเทศ และการกระจายข่าวสารและข้อมูลที่ได้รับจากต่างประเทศ ให้เป็นที่ทราบกันแพร่หลายในหมู่นักวิชาการทั่วไป กองการสัมพันธ์ต่างประเทศจึงต้องให้การบริการทั้งด้านข้อมูล และเอกสารแก่ชาวต่างประเทศ รัฐบาล และองค์การต่างประเทศอยู่เป็นประจำ ในขณะเดียวกันกองการสัมพันธ์ต่างประเทศก็ได้รับเอกสารและหนังสือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ขององค์การการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (ยูเนสโก) ที่มีคุณค่าทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สื่อสารมวลชนและสังคมศาสตร์ สิ่งพิมพ์และหนังสือขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) องค์การสหประชาชาติ และองค์การชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ รวมทั้งสถาบันระหว่างประเทศทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรม

เอกสารดังกล่าว กองการสัมพันธ์ต่างประเทศได้รวบรวมไว้เป็นเวลานานและมีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงได้จัดเป็นห้องสมุดเล็ก ๆ ไว้บริการให้แก่ผู้สนใจ ซึ่งการให้บริการในช่วงแรกก็ยังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดการจัดระบบและกิจกรรมที่เหมาะสม สถานที่และอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ

ในโอกาสฉลอง 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2525 องค์การการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้มอบหนังสือภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมากให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในรูปของอุปกรณ์ และ

ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อร่วมมือในการจัดตั้ง “ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ” เพื่อพัฒนางานของห้องสมุดกองการสัมพันธ์ต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ และช่วยให้บุคคลต่าง ๆ ได้รับประโยชน์มากขึ้น ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ ได้เปิดให้บริการเมื่อต้นปี พ.ศ. 2526

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ

1. เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ หนังสือวิชาการ และรายงานการประชุมภาษาต่างประเทศ ซึ่งได้มาจากการร่วมมือทางวิชาการ และวัฒนธรรม กับนานาชาติผ่านทางองค์การต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ ฯลฯ
2. เพื่อเป็นแหล่งบริการข่าวสารและข้อมูลแก่ผู้เชี่ยวชาญ และคณะที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ ที่มาปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ในประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยที่จะศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อเตรียมการไปประชุม ศึกษา ดูงานในต่างประเทศ
3. เพื่อให้การบริการทางด้านห้องสมุด และเอกสารด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ และด้านวิชาการ แก่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับ ทุกกรม
4. เพื่อให้บริการแก่ห้องสมุดโรงเรียนและวิทยาลัยทั่วประเทศทางด้านข่าวสารและเอกสารทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชนที่ได้รับจากต่างประเทศ โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และโรงเรียนที่เน้นการสอนเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและสหประชาชาติ
5. เพื่อเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของยูเนสโกให้แพร่หลายไปในหมู่นักศึกษา ครู อาจารย์และประชาชนทั่วไป อันเป็นงานที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ในฐานะเป็นผู้ประสานงานเกี่ยวกับยูเนสโกจะต้องดำเนินการเป็นหลักอยู่แล้ว

6. เพื่อเป็นห้องสมุดภาษาต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการและศูนย์เอกสารนานาชาติของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ และซีมีโอ ซึ่งประเทศสมาชิกอื่น ๆ ที่มีโครงการลักษณะเดียวกันจะได้มาดูงาน และแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน

3.2 งานแปลและวิชาการ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำ ให้คำปรึกษา แนะนำ/ตรวจแก้ไขคำปราศรัยสุนทรพจน์ ข้อความสัมภาษณ์ คำขวัญ และสารฉบับภาษาอังกฤษของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ฯ ปลัดกระทรวง ฯ รองปลัดกระทรวง ฯ เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ รวมทั้งของหน่วยงานอื่น ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการที่นำเสนอผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ประสานการจัดพิมพ์รายงานของคณะผู้แทนไทย ในการประชุมระหว่างประเทศเป็นภาษาอังกฤษ จัดแปลและพิมพ์วารสารยูเนสโกคูริเย (รายเดือน) จากต้นฉบับภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสเป็นฉบับภาษาไทยเพื่อเผยแพร่วิชาการใหม่ ๆ ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน แปลและตรวจสอบการแปล แก้ไขเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาการด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม รวมทั้งจัดทำและผลิตเอกสารอื่น ๆ ในงานที่เกี่ยวข้องเป็นภาษาอังกฤษ ดำเนินการโต้ตอบจดหมาย เขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษให้กับข้าราชการระดับอาวุโสของสำนักงานปลัดกระทรวง-ศึกษาธิการและกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการขอความช่วยเหลือด้านข่าวสารวิชาการ ตลอดจนแปลเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย อาทิ เอกสารสิทธิ คำประกาศสากลต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 งานผลิตเอกสาร

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำวารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (ราย 3 เดือน) จัดทำหนังสือแนะนำผลงานและกิจกรรมด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหนังสือเผยแพร่กิจกรรมและความ

ร่วมมือทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ จัดทำโครงการ ขอความช่วยเหลือด้านการผลิตเอกสารและวารสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำเอกสารรายงานประจำปีด้านต่างประเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาในการผลิต เอกสารต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ

4. ฝ่ายการศึกษาต่างประเทศ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านนโยบายและแผนความร่วมมือ บริหารโครงการความร่วมมือ จัดทำข้อมูล ติดตาม และรายงานผลโครงการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมดำเนินงานกับประเทศต่าง ๆ ในลักษณะทวิภาคี เพื่อเจรจาความร่วมมือในการให้/รับความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ และวัสดุอุปกรณ์ในด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม งานบริหารทุน การศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ข้าราชการขออนุญาตลาไปต่างประเทศเพื่อศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน สัมมนาและปฏิบัติงานวิจัยด้วยทุนต่าง ๆ เช่น ทุนรัฐบาล ต่างประเทศ ทุนมูลนิธิต่างประเทศ ทุนองค์การระหว่างประเทศ ทุนรัฐบาลไทย และทุนส่วนตัว วิเคราะห์ทุน จัดสรรโควตา กำหนดแนวทางการคัดเลือก จัดสอบ สัมภาษณ์และสอบข้อเขียนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนั้น ยังรับผิดชอบงานส่งเสริมแลกเปลี่ยนการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม กับต่างประเทศ จัดปฐมนิเทศ อำนวยความสะดวกในเรื่องพิธีการและเตรียมตัว แก่ผู้รับทุน จัดโครงการดูงานในต่างประเทศให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ครูอาจารย์ รวมทั้งนักเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาบุคลากรของกระทรวง ศึกษาธิการตามแผนพัฒนากำลังคน จัดโครงการดูงานให้ชาวต่างประเทศที่มา ศึกษา ฝึกอบรม และดูงานในประเทศไทย ดำเนินการเรื่องทุนรัฐบาลไทยที่ให้ แก่นักศึกษาต่างชาติเพื่อมาศึกษา คั่นคว้า วิจัยในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ใน ประเทศ ดำเนินการอบรมครูสอนภาษาต่างประเทศร่วมกับสถาบันภาษาต่าง ๆ ในประเทศไทย ดำเนินการเกี่ยวกับการขออาสาสมัครชาวไทยเพื่อไปปฏิบัติงานใน

ต่างประเทศ และชาวต่างประเทศที่มาปฏิบัติงานในประเทศไทย แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คือ

4.1 งานทวิภาคี

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการร่างนโยบายและแผนความร่วมมือ บริหารโครงการความร่วมมือ จัดทำข้อมูล ติดตามและรายงานผลโครงการตามแผนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมดำเนินงานกับต่างประเทศในลักษณะทวิภาคี เพื่อเจรจาความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ในด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม จัดพิธีการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมคารวะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ และเตรียมเอกสารวิชาการ ทำหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ จัดหาข้อมูลและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการเดินทางไปเจรจาความร่วมมือ ประสานนโยบายความร่วมมือกับกระทรวงการต่างประเทศ สภาความมั่นคงแห่งชาติ กรมวิเทศสหการ และสถานเอกอัครราชทูตของประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก ยุโรป อเมริกา และกลุ่มประเทศสังคมนิยมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความร่วมมือทวิภาคีและความร่วมมืออื่น ๆ เรื่องทุนภายใต้กรอบความตกลงทวิภาคี เช่น อินเดีย ญี่ปุ่น จีน ฝรั่งเศส ฯลฯ จัด/ร่างการประชุมความร่วมมือทวิภาคีประจำปี

4.2 งานทุนการศึกษา

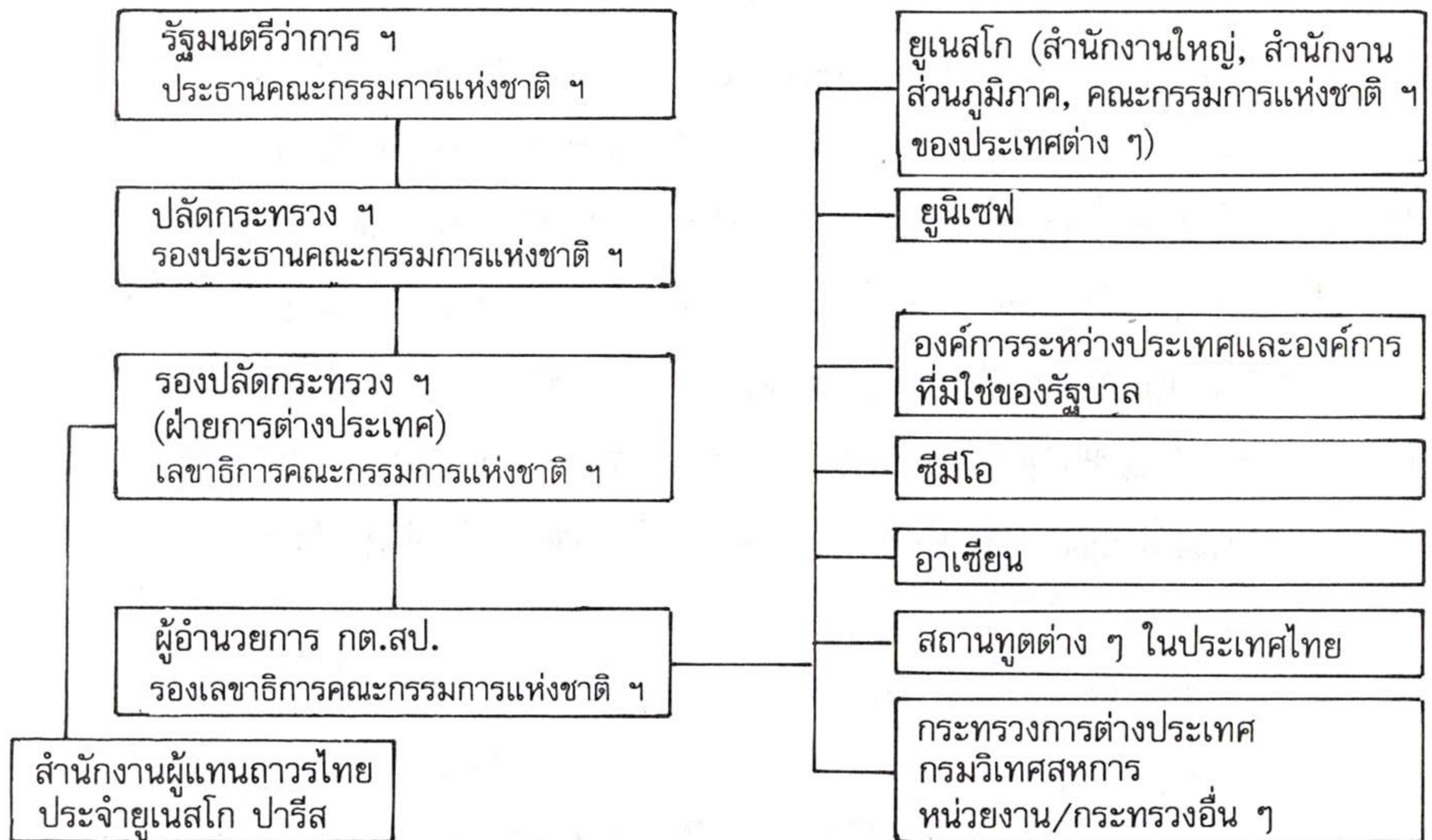
มีหน้าที่บริหารทุนรัฐบาลไทย ทุนรัฐบาลต่างประเทศ ทุนองค์การระหว่างประเทศ ทุนมูลนิธิและสถาบันต่างประเทศ รวมทั้งองค์กรเอกชน ที่จัดสรรให้แก่ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหน้าที่วิเคราะห์เอกสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับทุน การจัดสรรโควต้าให้แก่ข้าราชการของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ บริหารทุนรัฐบาลไทยที่ให้กับชาวต่างประเทศ ในรูปของคณะกรรมการบริหารทุน และให้ความร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศในการจัดรายการดูงานให้แก่ผู้รับทุนขององค์กรนั้น ๆ โดยผ่านทางกรมวิเทศสหการ

4.3 งานส่งเสริมการศึกษา

มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา ฝึกอบรม ดูกาน วิจัย และสัมมนา สำหรับข้าราชการ นักเรียน เยาวชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รับผิดชอบเรื่อง ข้าราชการลาไปศึกษาและฝึกอบรม ณ ต่างประเทศด้วยทุนประเภท 2 จัด ปฐมนิเทศข้าราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการที่จะเดินทางไปต่างประเทศ จัดบรรยายสรุป จัดเตรียมเอกสารข้อมูลสำหรับการเดินทาง ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในด้านพิธีการและการเดินทางไปต่างประเทศ ดำเนินการโครงการแลกเปลี่ยน เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ของไทยกับเจ้าหน้าที่สำนัก เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ของประเทศสมาชิกยูเนสโก

แผนภูมิแสดงขอบข่ายการประสานงานของกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ กับหน่วยงานต่าง ๆ

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่
เรียกย่อ ๆ ว่ายูเนสโก เป็นองค์การชำนาญพิเศษขององค์การหนึ่งของสหประชาชาติ
ซึ่งตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง คือเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 มี
สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส จุดมุ่งหมายของยูเนสโกก็เพื่อ
เสริมสร้างสันติภาพโดยส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยา-
ศาสตร์ และวัฒนธรรม เพื่อให้ทั่วโลกเคารพในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิ
และเสรีภาพที่มนุษย์พึงมีโดยไม่ถือเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนาตามกฎหมาย
ของสหประชาชาติ ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของยูเนสโก เมื่อวันที่ 1 มกราคม
พ.ศ. 2492 นับเป็นรัฐสมาชิกประเทศที่ 49

เมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของยูเนสโก รัฐบาลก็ได้มอบหมาย
ให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการติดต่อกับยูเนสโก โดยได้
ตั้งหน่วยงานเพื่อประสานงาน คือ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่า
ด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ที่กองการ
สัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการให้
ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศเกี่ยวกับงานของยูเนสโก
ในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานของยูเนสโก ซึ่งรัฐบาลไทยมี
ส่วนในการบริจาคค่าบำรุงและมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะรัฐสมาชิก นอกจากนั้นยัง
ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้-รับความช่วยเหลือ และความร่วมมือกับยูเนสโกในด้าน
การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สื่อสาร
มวลชน และสังคมศาสตร์ ความช่วยเหลือมีในรูปของเงิน อุปกรณ์ทุนการศึกษา
การจัดการประชุมระหว่างประเทศ การสัมมนา การฝึกอบรม ฯลฯ

กลไกการทำงานขององค์การศึกษา ฯ สหประชาชาติประกอบด้วยการประชุมสมัชชาสามัญ คณะกรรมการบริหาร และสำนักเลขาธิการ

1. การประชุมสมัชชาสามัญ ประชุมทุก 2 ปี เพื่อเลือกคณะกรรมการบริหาร แต่งตั้งผู้อำนวยการ ลงมติเรื่องแผนงานและงบประมาณในระยะ 2 ปีต่อไป ตลอดจนพิจารณาการรับประเทศอื่น ๆ เข้าเป็นสมาชิกขององค์การ ฯ และออกเสียงเรื่องอัตราค่าบำรุงของประเทศสมาชิก โดยคำนึงถึงจำนวนพลเมืองและรายได้ของประเทศ สำหรับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2537 เสียค่าบำรุง 145,548 เหรียญสหรัฐ ฯ และ 1,340,572 ฟรังก์ฝรั่งเศส (ประมาณ 10.5 ล้านบาท)

2. คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและมีชื่อเสียงทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม ประกอบด้วยกรรมการ 51 คน เลือกจากผู้แทนของประเทศสมาชิก และมีการเลือกตั้งกรรมการใหม่ครั้งหนึ่งทุก 2 ปี ดำรงตำแหน่งวาระ 4 ปี คือปฏิบัติงานตั้งแต่การประชุมสมัชชาสามัญที่ตนได้รับเลือกสิ้นสุดลง จนถึงการประชุมสมัชชาสามัญครั้งต่อมาสิ้นสุดลง ประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ไทยเคยได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารอยู่ 3 วาระ คือระหว่าง พ.ศ. 2495-2499 พ.ศ. 2523-2528 และ พ.ศ. 2533-2536

3. สำนักเลขาธิการ เป็นองค์กรบริหารซึ่งรับผิดชอบงานระหว่างชาติ ปฏิบัติงานตามมติของที่ประชุมสมัชชาสามัญ และคณะกรรมการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดูแลความร่วมมือระหว่างประเทศตามแผนงานและงบประมาณ ตามที่ประชุมสมัชชาสามัญเห็นชอบ

ภาษาที่ใช้เป็นทางการคือ ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ภาษาที่ใช้ระหว่างการประชุมสมัชชาสามัญและกรรมการบริหาร คือ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย อาหรับ สเปน และจีน

ผู้อำนวยการใหญ่ เป็นเจ้าหน้าที่สูงสุดขององค์การอยู่ในวาระ 6 ปี มีรองผู้อำนวยการ 1 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการ 6 คน

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ธรรมนูญขององค์การศึกษา ฯ สหประชาชาติ กำหนดให้มีหน่วยประสานงาน หรือคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อประสานงานของรัฐสมาชิกแต่ละประเทศ กับองค์การเพื่อเป็นตัวแทนรัฐบาลและหน่วยงานสำคัญ ๆ ของประเทศ ซึ่งดำเนินการทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน โดยให้บรรดารัฐสมาชิกแต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ขึ้น ประกอบด้วยผู้แทน 3 คณะ คือ

1. กรรมการฝ่ายการศึกษา
2. กรรมการฝ่ายวิทยาศาสตร์
3. กรรมการฝ่ายวัฒนธรรม

สำหรับประเทศไทย คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่าคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2492 โดยแต่งตั้งให้ผู้รักษาการหัวหน้ากองการต่างประเทศ (ในขณะนั้น) เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ด้วย

ต่อมาได้มีการขยายงานเพิ่มขึ้น จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นอีก 2 คณะ คือ

- กรรมการฝ่ายสังคมศาสตร์ เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2502
- กรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชน เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2503

ปัจจุบันคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีตามมติเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2535 นับจนถึงปัจจุบันมีคณะกรรมการรวมทั้งสิ้น 8 คณะ คือ

1. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (20 คน)

2. คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (18 คน)
3. คณะกรรมการฝ่ายวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (20 คน)
4. คณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (20 คน)
5. คณะกรรมการฝ่ายสังคมศาสตร์ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (20 คน)
6. คณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (14 คน)
7. คณะกรรมการระบบสารนิเทศสากลของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (20 คน)
8. คณะกรรมการพิจารณายกเว้นอากรนำเข้าวัสดุการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ (17 คน)

วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ

ตามกฎบัตรของยูเนสโกว่าด้วยคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ (Charter of the National Commissions for UNESCO) มีดังนี้

1. คณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน สถาบัน องค์การ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของยูเนสโกเพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และข่าวสารข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 มีส่วนร่วมในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ ความมั่นคงปลอดภัย และสวัสดิภาพของมนุษยชาติ โดยการร่วมในกิจกรรมยูเนสโก ซึ่งมุ่งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกันเกี่ยวกับชนชาติ

ต่าง ๆ ให้การศึกษาแก่ประชาชน เผยแพร่วัฒนธรรม รักษา
เพิ่มพูน และเผยแพร่วิทยาการ

1.2 มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานของยูเนสโก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในการร่างและดำเนินโครงการขององค์การ ฯ

2. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการแห่งชาติ ฯ จึง
ดำเนินการดังนี้

2.1 ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลและยูเนสโกในเรื่องที่อยู่ในขอบข่าย
ขององค์การ ฯ

2.2 ประสานงานกับรัฐบาล หน่วยงาน องค์การ สถาบัน และบุคคล
ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายงานของยูเนสโก

2.3 ส่งเสริมให้สถาบันระดับชาติทั้งที่เป็นของรัฐบาลและไม่ใช่ของ
รัฐบาล ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมและดำเนิน
โครงการของยูเนสโก เพื่อให้ความช่วยเหลือทางปัญญา วิชาการ
ศิลปะ หรือบริหารซึ่งองค์การ ฯ อาจต้องขอความช่วยเหลือ

2.4 เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับความมุ่งหมาย โครงการ และกิจกรรม
ของยูเนสโก ตลอดจนพยายามกระตุ้นความสนใจของประชาชน
ทั่วไปในงานของยูเนสโกด้วย

2.5 เข้าร่วมในการวางแผนและดำเนินงานต่าง ๆ ของยูเนสโก ซึ่ง
ได้รับความช่วยเหลือตามโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ กองทุนเพื่อกิจกรรม
ประชากรแห่งสหประชาชาติ และโครงการระหว่างประเทศอื่น ๆ

2.6 เข้าร่วมในการเลือกสรรผู้สมัครเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ
ของยูเนสโกตามโครงการปกติขององค์การ ฯ หรือจากงบประมาณ
ยออดพิเศษอื่น ๆ ตลอดจนจัดหาสถานศึกษาหรือ
อบรมแก่ผู้ได้รับทุนยูเนสโก

2.7 ร่วมกับคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ของประเทศอื่น ๆ ศึกษา
วิจัยเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายความรับผิดชอบขององค์การ ฯ

2.8 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์
โดยทั่วไปของยูเนสโก

3. คณะกรรมการแห่งชาติ ฯ จะร่วมมือกับคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ
ของประเทศอื่น ประสานงานกับสำนักงานส่วนภูมิภาคและศูนย์อื่น ๆ ของยูเนสโก
ในการส่งเสริมความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาค ภูมิภาคย่อยและทวีป ในด้าน
การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางแผนและ
ดำเนินการร่วมกัน การร่วมมือกันนี้อาจจะส่งผลต่อการเตรียมการดำเนินงาน
และการประเมินผลโครงการ และอาจเป็นในรูปของการร่วมกันสำรวจ การสัมมนา
การประชุม และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร วัสดุอุปกรณ์และการเยี่ยมเยียนซึ่งกัน
และกัน

4. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้ตามความจำเป็น

องค์ประกอบ

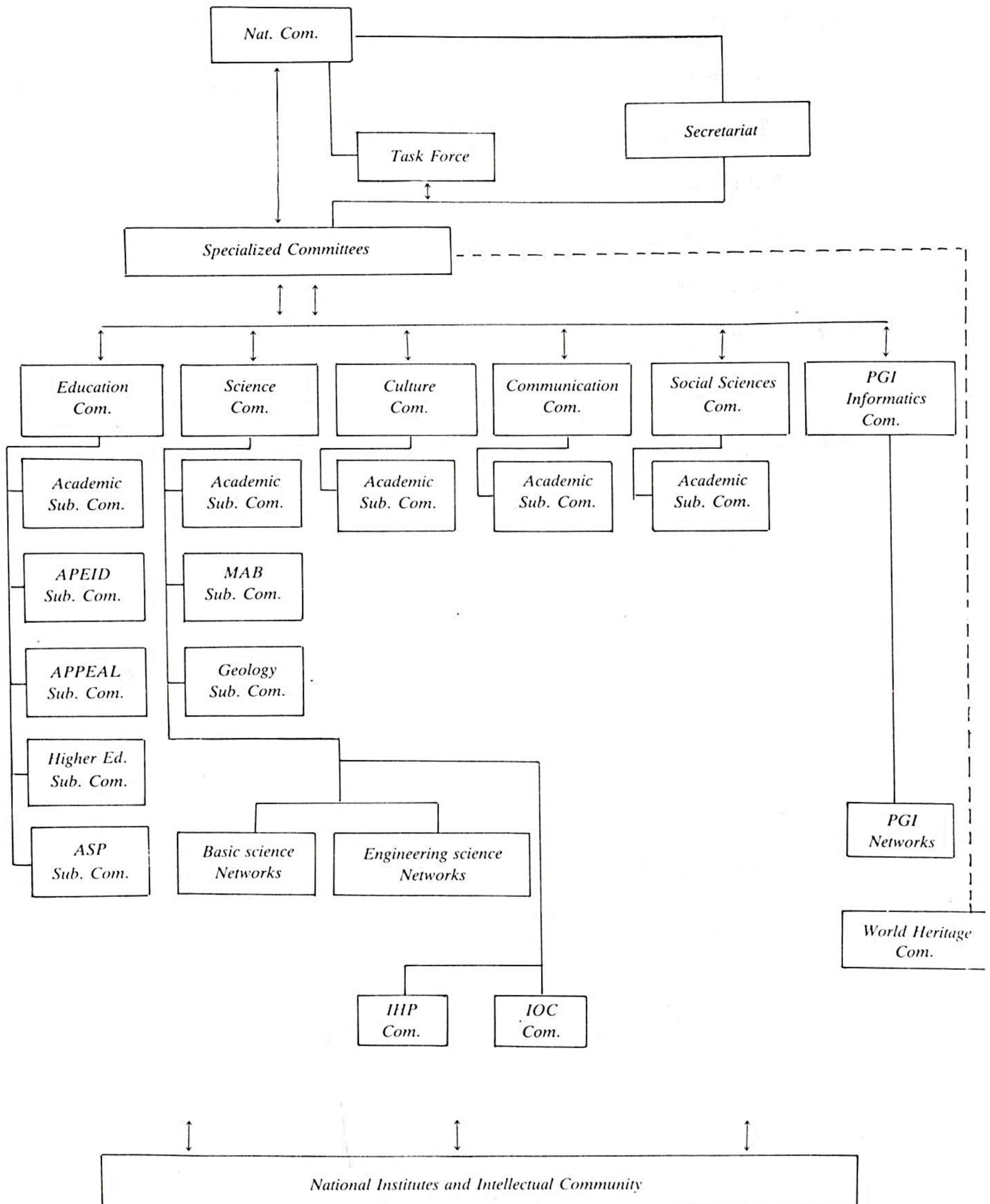
คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม
แห่งสหประชาชาติชุดปัจจุบันประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานกรรมการ
3. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	กรรมการ
4. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
5. อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ	กรรมการ
6. อธิบดีกรมวิเทศสหการ	กรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	กรรมการ
8. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	กรรมการ

9. ประธานคณะกรรมการฝ่ายการศึกษา
ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กรรมการ
10. ประธานคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรม
ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กรรมการ
11. ประธานคณะกรรมการฝ่ายวิทยาศาสตร์
ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กรรมการ
12. ประธานคณะกรรมการฝ่ายสังคมศาสตร์
ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กรรมการ
13. ประธานคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชน
ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กรรมการ
14. ประธานคณะกรรมการระบบสารนิเทศสากล
ของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กรรมการ
15. ศาสตราจารย์ ดร. อุดล วิเชียรเจริญ กรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร. ศลักษณ์ ทรพนนันท์ กรรมการ
17. ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล กรรมการ
18. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ฝ่ายการต่างประเทศ กรรมการและเลขาธิการ
19. ผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการและรองเลขาธิการ
20. หัวหน้าฝ่ายองค์การต่างประเทศ
กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

Organization Chart
The Thai National Commission for Unesco

สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)

ความเป็นมา

นานาชาติได้ร่วมกันก่อตั้งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2492 ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การ ฯ หลังจากนั้นก็ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติขึ้น โดยมี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานคณะกรรมการ ฯ โดยตำแหน่ง และมอบหมายให้กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการของคณะกรรมการชุดนี้

บรรดาประเทศสมาชิกของยูเนสโกได้แต่งตั้งคณะผู้แทนถาวรของตนขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การ ฯ ที่กรุงปารีส ประเทศใดมีบุคลากรเพียงพอที่จะแต่งตั้งเอกอัครราชทูตเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนถาวร เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนถาวรประจำยูเนสโกโดยเฉพาะ ประเทศเหล่านี้ได้แก่บรรดาประเทศใหญ่ ๆ ที่มีกำลังคนและทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นเพียงพอ หรือประเทศที่เห็นความสำคัญของความร่วมมือนานาชาติโดยผ่านทางยูเนสโก เช่น ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ฯลฯ ส่วนบางประเทศจะแต่งตั้งเอกอัครราชทูตประจำกรุงปารีสของตนเป็นผู้แทนถาวร และมอบให้เจ้าหน้าที่สถานทูตเป็นผู้ประสานงาน หรือมิฉะนั้นก็แต่งตั้งรองผู้แทนถาวรของตนไปประจำ ณ สำนักงานคณะผู้แทนถาวรของตนที่อาคารสำนักงานใหญ่ขององค์การ ฯ

สำหรับประเทศไทยนั้น นับตั้งแต่ได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การ ฯ เรื่อยมาจนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 ก็ได้ขอความอนุเคราะห์ ฯ พณ ฯ เอกอัครราชทูต

ณ กรุงปารีส รับภาระเป็นผู้แทนถาวร โดยมีเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูต เป็นผู้รับผิดชอบงานของสำนักงานคณะผู้แทนถาวร และในปีเดียวกันนี้ รัฐบาลได้เปิดสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การ ฯ โดยมอบให้ ฯ พณ ฯ เอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส เป็นผู้แทนถาวร และส่งนักวิชาการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการไปเป็นรองผู้แทนถาวร พร้อมกับจัดหาเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการเพื่อช่วยปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับ

ภาระหน้าที่ของสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก มีดังนี้

1. เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับยูเนสโก ณ กรุงปารีส รวมทั้งเป็นผู้แทนรัฐบาลในการประชุมกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่เป็นประจำ เช่น กลุ่ม 77 กลุ่มเอเชียและแปซิฟิก กลุ่มอาเซียน ฯลฯ
2. ประสานงานระหว่างองค์การ ฯ กับสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ กระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ในประเทศไทยที่มีกิจกรรมร่วมมือกับองค์การ ฯ เช่น หากหน่วยงานราชการของไทยไปจัดนิทรรศการ และ/หรือกิจกรรมต่าง ๆ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก ที่กรุงปารีส สำนักงาน ฯ มีหน้าที่ติดต่อดูแลและประสานงานต่าง ๆ ให้เป็นที่ยอมรับ บังเกิดผลดีแก่ทางราชการ เพื่อจะได้นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย
3. เป็นผู้แทนประเทศไทย และอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้แทนไทย ที่ไปร่วมการประชุมขององค์การ ฯ ซึ่งมีทั้งการประชุมในระดับนโยบาย (เช่น การประชุมสมัชชาสามัญ และการประชุมคณะกรรมการบริหาร) และการประชุมวิชาการเฉพาะสาขา (เช่น การประชุมคณะกรรมการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล การประชุมคณะมนตรีระหว่างรัฐบาลสำหรับโปรแกรมนานาชาติว่าด้วยการพัฒนาด้านสื่อสารมวลชน การประชุมทางด้านลิขสิทธิ์ ฯลฯ) โดยสำนักงาน ฯ จะเป็นกำลังให้

แก่คณะผู้แทนไทยทั้งในด้านวิชาการและธุรการ ทั้งยังช่วยประสานในการขอเสียงสนับสนุน และการขอทราบท่าทีของกลุ่มประเทศอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดท่าทีและแนวนโยบายของไทยในเรื่องต่าง ๆ ต่อไป

4. บรรยายสรุปเกี่ยวกับลักษณะงานและสภาพความเป็นไปในประเทศแก่เจ้าหน้าที่และที่ปรึกษาขององค์การฯ ที่จะเดินทางไปรับตำแหน่งหรือปฏิบัติงานในประเทศไทย
5. ประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เชี่ยวชาญของไทยที่ได้รับคำเชิญมาร่วมการประชุมขององค์การฯ รวมทั้งผู้รับทุนยูเนสโกที่เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศฝรั่งเศส
6. เผยแพร่ความก้าวหน้าด้านการศึกษา และวัฒนธรรมของไทย เพื่อให้ชาวต่างชาติได้มีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมของไทยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งส่งเสริมให้องค์การนานาชาติไปจัดการประชุมสัมมนาในประเทศไทย อันเป็นการแสดงความร่วมมือของไทย และเป็นช่องทางหนึ่งที่จะนำรายได้เข้าสู่ประเทศอีกด้วย

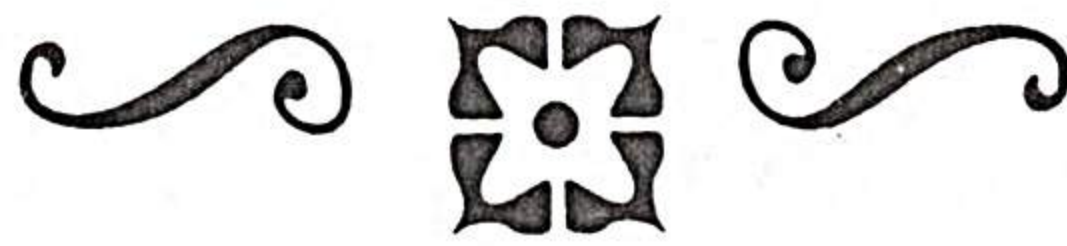
ฯพณฯ เอกอัครราชทูต/ผู้แทนถาวร และรองผู้แทนถาวร
นับแต่วันก่อตั้งสำนักงานคณะผู้แทนถาวรฯ เมื่อปี พ.ศ. 2525

ฯพณฯ เอกอัครราชทูต/ผู้แทนถาวร

1. ฯพณฯ นายโอวาท สุธธิวาทนฤพุมิ (พ.ศ. 2525-2526)
2. ฯพณฯ นายอรุณ ภาณุพงศ์ (พ.ศ. 2526-2528)
3. ฯพณฯ นายประชา คุณะเกษม (พ.ศ. 2528-2530)
4. ฯพณฯ นายวิเชียร วัฒนคุณ (พ.ศ. 2530-2532)
5. ฯพณฯ ม.ล.เทพ เทวกุล (พ.ศ. 2532-ปัจจุบัน)

รองผู้แทนถาวร

1. นายวิชัย ตันศิริ นักวิชาการศึกษาระดับ 8 (พ.ศ. 2525-2527)
2. นางศรีน้อย โปหาทอง นักวิชาการศึกษาระดับ 9 (พ.ศ. 2527-ปัจจุบัน)

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ)

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) – Southeast Asian Ministers of Education Organization (SEAMEO) เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2508 รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์การนี้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือและส่งเสริมงานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ในระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเพื่อเป็นการเสริมสร้างเสถียรภาพ ความเข้าใจอันดี และความมั่นคงของภูมิภาคนี้ จึงได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการประสานงานกับองค์การซีมีโอในเรื่องการดำเนินงานทั้งหมด รวมทั้งเข้าร่วมการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) – Southeast Asian Ministers of Education Council (SEAMEC) ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในการกำหนดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของซีมีโอ

กระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้ กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางด้านประสานนโยบาย/แผน ขององค์การซีมีโอในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การเกษตร โบราณคดีและวิจิตรศิลป์ เป็นต้น โดยประสานงานกับกระทรวงต่าง ๆ ทบวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังจัดประชุมทางวิชาการและจัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ของซีมีโอ รวมทั้งให้การรับรองและจัดรายการดูงานให้แก่ผู้รับทุนและเจ้าหน้าที่ของซีมีโอในโอกาสต่าง ๆ

ภายหลังจากการประชุมครั้งแรกในวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2508 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการชั่วคราว (Interim Secretariat) ขึ้นที่ กองแผนงาน กระทรวงศึกษาธิการของไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เห็นชอบในการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรขององค์การซีมีโอ ขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2511 และ พ.ศ. 2521 ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพโครงการระดับภูมิภาค 2 โครงการ คือ โครงการเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (TROPMED) ซึ่งได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในปี พ.ศ. 2536 และโครงการโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ (SPAFA) ซึ่งได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ ในปี พ.ศ. 2528 ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 ประเทศไทยก็ได้รับเป็นเจ้าภาพศูนย์ใหม่ของซีมีโออีกแห่งหนึ่ง คือ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ (RIHED)

นอกจากจะเป็นองค์การระหว่างรัฐบาลส่วนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วซีมีโอยังเป็นองค์กรโดยชอบตามกฎหมายที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ การให้สัตยาบันต่อกฎบัตรโดยรัฐบาล ซึ่งรัฐมนตรีศึกษาเป็นผู้ลงนาม ก่อให้เกิดพันธะผูกพันในฐานะประเทศสมาชิก และทำให้รัฐบาลของแต่ละประเทศยอมรับข้อผูกพันต่าง ๆ เมื่อรัฐมนตรีศึกษาจากประเทศสมาชิกได้มาประชุมกันในสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค)

ในปัจจุบันองค์การซีมีโอ ประกอบด้วยสมาชิก 8 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา และบรูไน ดารุสซาลาม มีสมาชิกสมทบ 5 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ แคนาดา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

โครงสร้างและการดำเนินงานขององค์การซีมีโอ

องค์การซีมีโอประกอบด้วยองค์กรดังต่อไปนี้

1. สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ ซีเมค

(Southeast Asian Ministers of Education Council หรือ SEAMEC)

สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยรัฐมนตรีศึกษาของประเทศสมาชิกทั้ง 8 ประเทศ โดยมีรัฐมนตรีศึกษาของประเทศสมาชิกดำรงตำแหน่งประธานสภารัฐมนตรีศึกษา ๑ วาระละ 1 ปี หมุนเวียนกันไป

ตามปกติสภารัฐมนตรีศึกษา ๑ จะประชุมปีละ 1 ครั้ง โดยประเทศสมาชิกจะผลัดกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในประเทศของตน สภา ๑ จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายขององค์การซีมีโอ พิจารณาอนุมัติโครงการ ตลอดจนงบประมาณการใช้จ่ายของสำนักงานเลขาธิการ ๑ ศูนย์และโครงการระดับภูมิภาคขององค์การ ๑ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่แต่งตั้งประธานซีเมค ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ ๑ ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้ประสานงานโครงการ และสมาชิกคณะกรรมการบริหารของศูนย์และโครงการระดับภูมิภาคของซีมีโอ ทั้งนี้ โดยหลักการดำเนินการต่าง ๆ จะเป็นไปตามมติของที่ประชุมสภา ๑

2. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หรือ ซีเมส

(Southeast Asian Ministers of Education Secretariat หรือ SEAMES)
ตั้งอยู่ ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

สำนักงานซีเมส มีผู้อำนวยการ ซึ่งสภาซีเมคเป็นผู้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศสมาชิก ผู้อำนวยการซีเมสมีสถานะเป็นผู้แทน มีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการต่าง ๆ แทนซีมีโอ ตามปกติตำแหน่งผู้อำนวยการซีเมสมีกำหนดวาระ 3 ปี และหมุนเวียนในระหว่างประเทศสมาชิกเมื่อครบวาระ ผู้อำนวยการคนปัจจุบัน คือ Dr.Ruben Castillo Umaly จากประเทศฟิลิปปินส์ เข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการซีเมสตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2534 และ

จะหมดวาระในเดือนสิงหาคม 2537 ผู้อำนวยการคนต่อไปคือ Dr. Ashari bin Che Mat จากประเทศมาเลเซีย ซึ่งจะเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2537 และจะหมดวาระในวันที่ 28 สิงหาคม 2541

สำนักงานซีเมส ประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้คือ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายวางแผน ฝ่ายสนเทศและประชาสัมพันธ์ และฝ่ายธุรการ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานกลาง รับผิดชอบงานการบริหารการเงินขององค์การ ฯ และบริหารงานตามนโยบายที่ซีเมสได้กำหนดไว้ จัดหาเงินทุนสำหรับการดำเนินงานและกิจการต่าง ๆ ของศูนย์และโครงการส่วนภูมิภาคของซีมีโอ ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างซีมีโอ และองค์การอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน จัดวางแผนและพิจารณาข้อเสนอของการจัดโครงการศึกษาระดับภูมิภาค จัดสัมมนาปัญหาในภูมิภาค ตลอดจนรับผิดชอบดำเนินงานโครงการชั่วคราวต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญระดับภูมิภาค ได้แก่ โครงการการศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education Programme) ระหว่างปี พ.ศ. 2528 - 2532 โครงการนี้ได้รับความสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐบาลแคนาดา โครงการความร่วมมือกับรัฐบาลฝรั่งเศสในการจัดระบบและจัดอบรมเพื่อควบคุมรักษาสภาพแวดล้อมโดยอาศัยข้อมูลจากดาวเทียมในการตรวจติดตามการทำลายป่า ซึ่งเป็นโครงการดำเนินงาน 3 ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2532 เป็นต้นไป และมีการจัดทำแผนยุทธวิธีของซีมีโอสำหรับปี พ.ศ. 2534 - 2543 เพื่อให้การดำเนินงานของซีมีโอมีการพัฒนาและตรงตามความต้องการของประเทศสมาชิกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3. ศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ

(SEAMEO Regional Centres)

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ องค์การซีมีโอได้จัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคขึ้น 9 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยชีววิทยาเขตร้อนของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Tropical Biology) เรียกโดยย่อว่า “ไบโอทรอป” (BIOTROP) ตั้งอยู่ ณ เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย

2. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
ของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Educational
Innovation and Technology) เรียกโดยย่อว่า “อินโนเทค”
(*INNOTECH*) ตั้งอยู่ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
3. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
ของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Education in
Science and Mathematics) เรียกโดยย่อว่า “เรคแซม”
(*RECSAM*) ตั้งอยู่ ณ เมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย
4. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยภาษาของซีมีโอ (SEAMEO Regional
Language Centre) เรียกโดยย่อว่า “เรลค์” (*RELC*) ตั้งอยู่
ณ ประเทศสิงคโปร์
5. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยบัณฑิตศึกษาและการวิจัยด้านการเกษตร
ของซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Graduate Study
and Research in Agriculture) เรียกโดยย่อว่า “เซียร์ก้า”
(*SEARCA*) ตั้งอยู่ ณ เมืองลอสบานยอส ประเทศฟิลิปปินส์
6. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและจิตรศิลป์ของซีมีโอ (SEAMEO
Centre for Archaeology and Fine Arts) เรียกโดยย่อว่า
“สปาฟา” (*SPAFA*) ตั้งอยู่ ณ กรุงเทพมหานคร
7. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเทคนิคและอาชีวศึกษาของซีมีโอ (SEAMEO
Regional Centre for Vocational and Technical Education
and Training) เรียกโดยย่อว่า “วอคเทค” (*VOCTECH*) ตั้งอยู่
ณ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม
8. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของ
ซีมีโอ (SEAMEO Regional Centre for Tropical Medicine
and Public Health) เรียกโดยย่อว่า “ทรอปเมด” (*TROPMED*)
ประกอบด้วยศูนย์ระดับภูมิภาค 4 ศูนย์ใน อินโดนีเซีย มาเลเซีย

ฟิลิปปินส์ และไทย โดยมีศูนย์ประสานงานอยู่ ณ กรุงเทพมหานคร
ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

9. ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ
(SEAMEO Regional Centre for Higher Education and
Development) เรียกโดยย่อว่า “ไริเฮด” (RIHED) ตั้งอยู่
ณ กรุงเทพมหานคร

ศูนย์ระดับภูมิภาคดังกล่าวมีหน้าที่จัดการฝึกอบรมและวิจัย จัดการประชุม
ทางวิชาการ จัดพิมพ์เอกสารและรายงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้าน
วิชาการและความรู้ความสามารถ ที่จะนำมาใช้พัฒนาประเทศสมาชิกขององค์การ
ซีมีโอ ซึ่งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

แต่ละศูนย์ระดับภูมิภาค มีคณะกรรมการบริหาร (Governing Board) ซึ่ง
ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิก คณะกรรมการบริหารจะประชุมทุกปี
อย่างน้อยปีละครั้งโดยมีผู้อำนวยการศูนย์ และผู้อำนวยการซีเมสในฐานะกรรมการ
โดยตำแหน่ง เข้าร่วมประชุมด้วย คณะกรรมการบริหารมีหน้าที่พิจารณา ตรวจสอบ
และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ งบประมาณ บุคลากร
โครงการ และกิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนพัฒนา 5 ปี ตลอดจนพิจารณาแผนพัฒนา
5 ปี (ฉบับร่าง) และรายงานประจำปีเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส
ของซีมีโอ (High Officials Meeting—HOM) ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อกลั่นกรอง
โครงการและงบประมาณก่อนที่จะนำเสนอที่ประชุมซีเมคอนุมัติ ที่ประชุมเจ้าหน้าที่
อาวุโสประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ระดับปลัดกระทรวง ๑ ของประเทศสมาชิก ผู้อำนวยการ
ซีเมส และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ๑ ผู้อำนวยการศูนย์ต่าง ๆ ของซีมีโอและผู้แทน
องค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการประสานงานระดับชาติ

เพื่อเป็นการรองรับงานขององค์การซีมีโอ กระทรวงศึกษาธิการได้ขอ
อนุมัติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับ
ศูนย์ต่าง ๆ ของซีมีโอ เพื่อพิจารณากลั่นกรองงานให้กระทรวงศึกษาธิการ และ

สำหรับผู้แทนไทยในคณะกรรมการบริหารของแต่ละศูนย์ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวม 9 คณะ ดังนี้

- 1) คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO)
- 2) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์ชีววิทยาเขตร้อนของซีมีโอ (BIOTROP)
- 3) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ (INNOTECH)
- 4) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของซีมีโอ (RECSAM)
- 5) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์ภาษาของซีมีโอ (RELC)
6. คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์บัณฑิตศึกษาและการวิจัยด้านการเกษตรของซีมีโอ (SEARCA)
- 7) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์โบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ (SPAFA)
- 8) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์เทคนิคและอาชีวศึกษาของซีมีโอ (VOCTECH)
- 9) คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับโครงการเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (TROPMED)

**คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย
องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ)
อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ**

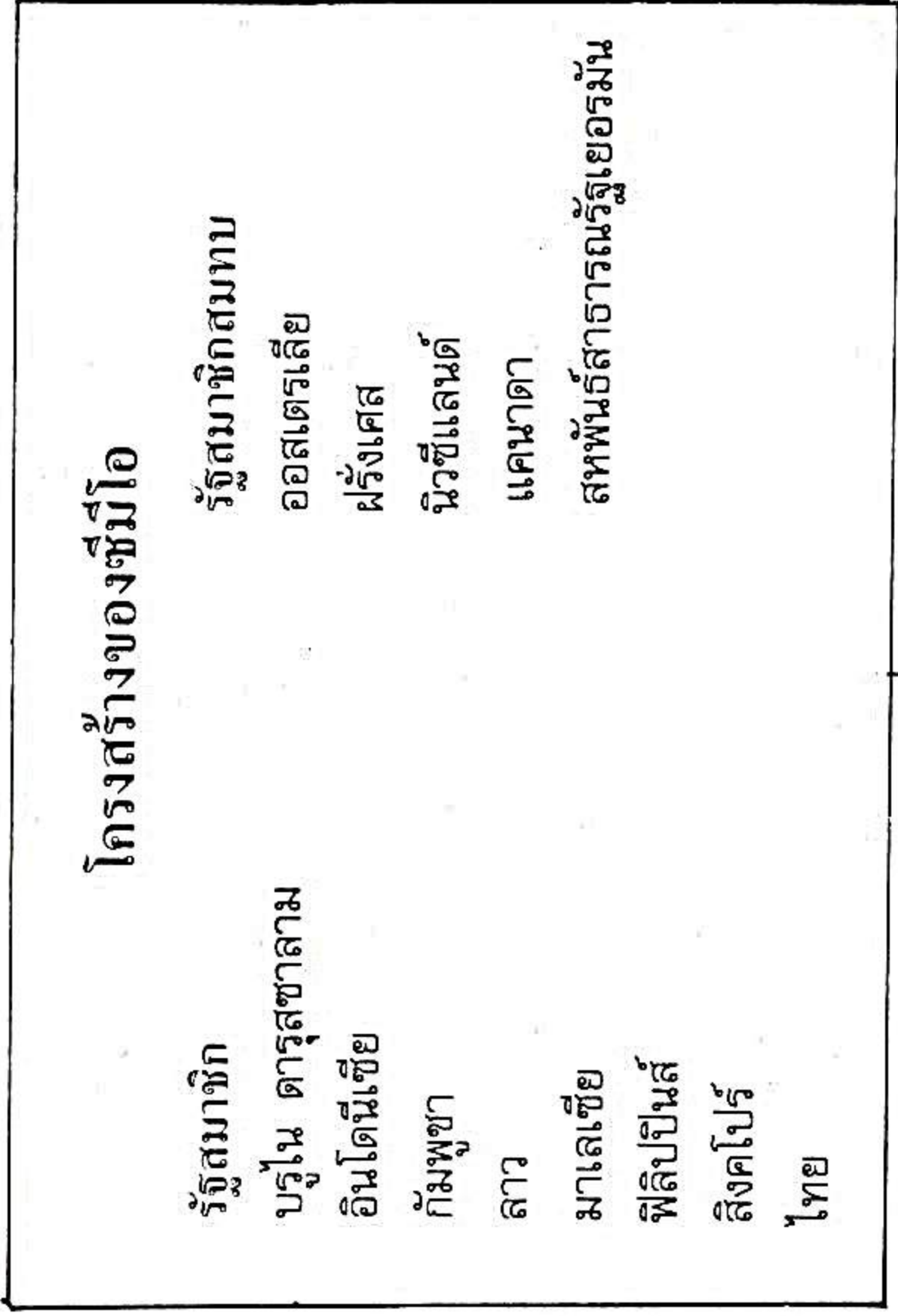
1. กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่เกี่ยวกับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลและองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายงานขององค์การ ฯ
3. ส่งเสริมให้หน่วยงานราชการและสถาบันต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐบาลและมิใช่เป็นของรัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การ ฯ เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม
4. ประสานงานกับหน่วยราชการและสถาบันต่าง ๆ ดังกล่าวในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายขององค์การ ฯ
5. เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความมุ่งหมาย โครงการ และกิจกรรมขององค์การ ฯ ตลอดจนกระตุ้นความสนใจของประชาชนทั่วไปในงานขององค์การ ฯ
6. ติดตามการดำเนินงานในเรื่องที่เกี่ยวกับองค์การ ฯ
7. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์โดยทั่วไปขององค์การ ฯ
8. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ

องค์ประกอบ

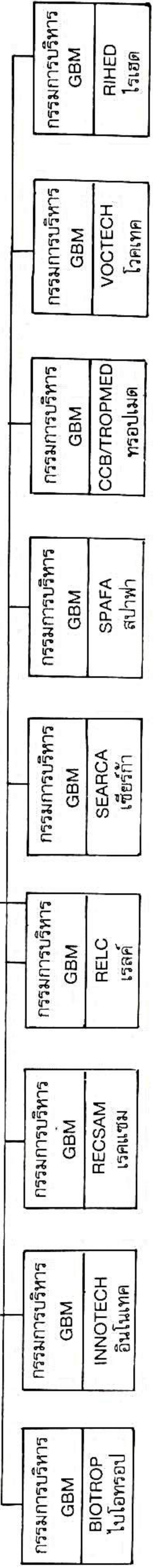
1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองประธานกรรมการ
3. ศาสตราจารย์ ดร. อุดม วิเชียรเจริญ กรรมการ
4. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายการต่างประเทศ) กรรมการ
5. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติ
 เกี่ยวกับศูนย์ชีววิทยาเขตร้อนของซีมีโอ กรรมการ
6. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์
 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ กรรมการ
7. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับ
 ศูนย์การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และ
 คณิตศาสตร์ของซีมีโอ กรรมการ
8. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับ
 ศูนย์ภาษาของซีมีโอ กรรมการ
9. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับ
 ศูนย์บัณฑิตศึกษาและการวิจัยด้าน
 การเกษตรของซีมีโอ. กรรมการ
10. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับ
 ศูนย์โบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ กรรมการ
11. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับ
 ศูนย์เทคนิคและอาชีพศึกษาของซีมีโอ กรรมการ
12. ประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับ
 ศูนย์เวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ กรรมการ

13. ผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการและเลขานุการ
14. หัวหน้าฝ่ายองค์การต่างประเทศ
กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
15. เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์
กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ซีเมค SEAMEC
ซีเมส SEAMES

โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญในการติดต่อกับต่างประเทศเพื่อมุ่งพัฒนาระบบการศึกษาของไทยให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ ได้มีการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และประชุม/สัมมนาในต่างประเทศ มีการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในรูปแบบของทุนการศึกษา เครื่องมือ อุปกรณ์ทางการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ มาให้คำแนะนำในการปรับปรุงการศึกษาของไทย ในระยะแรกความร่วมมือกับต่างประเทศเป็นไปในลักษณะของทวิภาคี หรือในลักษณะประเทศต่อประเทศ

ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการติดต่อและขยายความร่วมมือกับต่างประเทศมากขึ้น โดยผ่านองค์การต่างประเทศ องค์การที่สำคัญคือองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายจากรัฐบาลไทยให้เป็นตัวแทนในการให้ความร่วมมือกับยูเนสโก และยังได้ร่วมมือในการจัดตั้งองค์การการศึกษา ส่วนภูมิภาคที่สำคัญได้แก่ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนมากขึ้นในลักษณะพหุภาคี โดยมีจุดมุ่งหมายในอันที่จะเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย กับมิตรประเทศ

1. ความร่วมมือกับองค์การในเครือสหประชาชาติ

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)

กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับยูเนสโก ดำเนินงานโครงการต่าง ๆ และได้จัดสถานที่ตั้งสำนักงานส่วนภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกของยูเนสโกขึ้นที่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2504 โครงการที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

การศึกษา

- โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา (2494-2503)
- การจัดตั้งศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี (2497-2504)
- โครงการฝึกหัดครูชนบท (2499-2504)
- สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (2497-2506)
- โครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (2501-ปัจจุบัน)
- การขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 4 ปี เป็น 7 ปี (2506-2511)
- โครงการจัดการการไม่รู้หนังสือและโครงการศึกษาผู้ใหญ่ (2510)
- การจัดตั้งสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) (2513-2524)
- โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ (2527)
- การพัฒนาวัสดุทางการศึกษาสำหรับชาวไทยมุสลิม (2528)
- โครงการนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาในเอเชียและแปซิฟิก (APEID) (2517-ปัจจุบัน)
- โครงการการศึกษาเพื่อปวงชนในเอเชียและแปซิฟิก (2530-ปัจจุบัน)
- การประชุมระดับโลกเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน (2533)

- โครงการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี (2532-ปัจจุบัน)
- การประชุม/สัมมนาในระดับต่าง ๆ

วิทยาศาสตร์

- การสำรวจภาวะวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย (2495)
- การจัดตั้งศูนย์บริการเอกสารการวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2504-2511)
- โครงการจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี (ปัจจุบันคือสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี (2507-2517)
- โครงการทดลองการสอนเคมีที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2508)
- ระบบนิเวศป่าชายเลน (2520)
- การศึกษาวิทยาศาสตร์ทางทะเลที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2522-2524)
- โครงการจัดตั้งข่ายงานสารนิเทศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (2524-2525)
- การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างเทคโนโลยีทางด้านเครื่องมือที่ใช้ในวงการอุตสาหกรรม ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2527-2530)
- โครงการป่าสงวนรักษา (2528)
- การประชุม/สัมมนาในระดับต่าง ๆ

วัฒนธรรม

- โครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (2521-2530)
- การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกลไกระดับภูมิภาคเพื่อฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2526-2527)
- การสำรวจและบันทึกภาพเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของครอบครัวชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2527)
- การพัฒนาการเล่นพื้นบ้านทางวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต (2527)
- โครงการฉลอง 200 ปี กวีเอกสุนทรภู่ (2529-2530)
- โครงการเฉลิมฉลองวาระครบ 100 ปีของพระยาอนุমানราชธน (2531)
- กิจกรรมฉลอง 200 ปี สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมระดับโลก (2533)
- โครงการมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก (อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง-ทุ่งใหญ่นเรศวร แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง) (2534-2535)
- โครงการเส้นทางสายไหม (2533-2534)
- โครงการสิ่งทอเอเชีย หัตถกรรมและอุตสาหกรรม (2535)
- การเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก (2535)
- การประชุม/สัมมนาในระดับต่าง ๆ

สังคมศาสตร์

- การจัดตั้งหน่วยงานสารสนเทศทางด้านสังคมศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (APINESS) (2529)
- การผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้ที่อยู่นอกระบบการศึกษา (2529)
- การผลิตและการพิมพ์วัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขามานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ จิตวิทยา กฎหมายระหว่างประเทศ และสตรีศึกษา (2529)
- การฝึกอบรมนักสังคมศาสตร์รุ่นใหม่และเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับแผนงานของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ บริหารศาสตร์ สังคมวิทยา และขบวนการในการพัฒนา (2529)
- การประชุม/สัมมนาในระดับต่าง ๆ

สื่อสารมวลชน

- การประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติด้านสื่อสารมวลชนที่กรุงเทพมหานคร (2525)
- การสนับสนุนการจัดตั้งหอภาพยนตร์แห่งชาติ (2527)
- การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2528)
- การประชุมเชิงปฏิบัติการกิ่งอบรมระดับชาติสำหรับภาพยนตร์การ์ตูน (2529 และ 2530)
- โครงการวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษาของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2534)

- การสนับสนุนโครงการการพัฒนาศูนย์โทรทัศน์เพื่อการศึกษา และการผลิตวีดิทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2535)
- การประชุม/สัมมนาในระดับต่าง ๆ

สารนิเทศ

- ศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2520)
- ข่ายงานว่าด้วยระบบสารนิเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (ASTINFO) (2525)
- การฝึกอบรมด้านไมโครคอมพิวเตอร์และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านข่าวสารเพื่อจัดงานห้องสมุดและบุคลากรด้านข่าวสารในประเทศไทย (2527)
- การจัดตั้งสำนักเลขาธิการว่าด้วยข่ายงานสารนิเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกด้านสมุนไพรรักษาและพืชหอมระเหย (2530)
- การประชุม/สัมมนาในระดับต่าง ๆ

องค์การกองทุนเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

ได้จัดตั้งสำนักงานในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2491 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความร่วมมือกับประเทศกำลังพัฒนา ในความพยายามที่จะปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชากรวัยเด็ก และเตรียมการให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้สร้างเสริมความก้าวหน้าของสังคม ยูนิเซฟได้เริ่มให้ความช่วยเหลือแก่กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา โครงการที่สำคัญได้แก่

- โครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท โดยการจัดหาอุปกรณ์การสอนและการฝึกอบรมครูในวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ การสอนวิชาอังกฤษ ดนตรีไทย คหกรรมศาสตร์ และอุตสาหกรรมศิลป์ (2507-2516)

- โครงการบริหารการศึกษาในระดับวิทยาลัยครู ยูนิเซฟให้อุปกรณ์การศึกษาแก่วิทยาลัยครูในชนบท (2507-2516)
- การสาธิตการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนชาวเขา โดยใช้วัสดุท้องถิ่นเป็นหลัก ยูนิเซฟช่วยเหลือด้านฝึกอบรมและอุปกรณ์ (2532-2536)
- โครงการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ซึ่งส่งเสริมการขยายการศึกษาสู่เด็กที่ด้อยโอกาส เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กพิการ และเด็กชาวเขาที่อยู่ในถิ่นห่างไกล (2532-2536)
- โครงการพัฒนาเด็กช่วงปฐมวัยในพื้นที่เขตเมือง เป็นโครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัย โดยมุ่งเน้นให้การศึกษาในเรื่องดังกล่าวแก่บิดามารดา (2532-2536)
- โครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานโดยผ่านกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการดูแลสุขภาพอนามัยในเด็กระดับประถมศึกษา (2532-2536)
- โครงการเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานการศึกษาและพัฒนาอาชีพสำหรับนักเรียนและเยาวชนกลุ่มด้อยโอกาส (2532-2536)
- โครงการพัฒนาเด็กโดยครอบครัว (2532-2536)

โครงการอื่น ๆ ในเครือสหประชาชาติ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้มีความร่วมมือกับโครงการอื่น ๆ ในเครือสหประชาชาติ เช่น

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)

- การจัดตั้งสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) (2513-2524)

- โครงการการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างงานอาชีพในชนบท (2532-2535)
- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (2533-2536)
- โครงการเอดส์ศึกษา ให้ความช่วยเหลือด้านการลัมนานักวิชาการ และพัฒนาสิ่งเผยแพร่ในโรงเรียน (2533-2536)
- โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (2536-ปัจจุบัน)

กองทุนเพื่อกิจกรรมประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA)

- โครงการประชากรศึกษา ให้ความช่วยเหลือในการผลิตสื่อการเรียน การสอน (2521)
- โครงการต้นแบบหลักสูตรอบรมบุคลากรทางด้านประชากรศึกษา (2522)

ธนาคารโลก (The World Bank)

มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนด้านการเงินแก่กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพัฒนาการศึกษาหลายโครงการ

- โครงการสร้างวิทยาลัยครู 7 แห่ง (2516-2519)
- โครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค กลุ่มที่ 1 (2517-2522)
- โครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค กลุ่มที่ 2 (2520-2525)
- โครงการโรงเรียนมัธยมตอนต้นเพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ 1 (2522-2527)
- โครงการโรงเรียนมัธยมตอนต้นเพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ 2 (2525-2530)
- โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2525-2526)

2. ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศในภูมิภาค

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) เป็นองค์การในภูมิภาคซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกร่วมก่อตั้งในปี พ.ศ. 2508 กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความร่วมมือกับซีมีโอ โดยจัดหาสถานที่ตั้งสำนักงานเลขาธิการของซีมีโอในประเทศไทย ซีมีโอมีการดำเนินงานโดยผ่านศูนย์ระดับภูมิภาคซึ่งตั้งอยู่ในประเทศสมาชิกต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการได้เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการที่สำคัญ ๆ ได้แก่

- โครงการนำร่องว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยชุมชนเป็นหลัก (2530-2533)
- โครงการการศึกษานอกระบบ (2530-2533)
- โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนบทยากจนด้วยการพึ่งพาตนเอง (2530-2533)
- โครงการเครือข่ายสนเทศทางการศึกษาระดับภูมิภาค (2530-2533)
- โครงการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา (2532)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

ประกอบด้วยสมาชิก 6 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน ดารุสซาลาม มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการมีความร่วมมือกับอาเซียนในโครงการที่สำคัญ ๆ ในแต่ละปี ดังนี้

- โครงการประชุมปฏิบัติการประติมากรรมอาเซียน
- โครงการงานนิทรรศการศิลปะเด็กของอาเซียน

- โครงการประชุมปฏิบัติการดนตรีเยาวชนอาเซียน
- โครงการแปลวรรณกรรมอาเซียน
- งานมหกรรมนาฏศิลป์อาเซียน

3. ความร่วมมือกับองค์กร สถาบัน และมูลนิธิต่างประเทศ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

สถาบันสอนภาษาเอยูเอ (AUA)

เริ่มก่อตั้งเป็นสมาคมเมื่อปี พ.ศ. 2483 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมด้านการศึกษา วัฒนธรรม การกีฬา การกุศล และการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี สถาบันสอนภาษาเอยูเอได้มีบทบาทมากขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง หลังปี พ.ศ. 2495 ได้เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนด้านภาษาและการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรม สถาบันสอนภาษาเอยูเอจึงมีความสัมพันธ์กับกระทรวงศึกษาธิการ มาโดยตลอด มีการร่วมมือกันจัดหลักสูตรอบรมครูสอนภาษาอังกฤษเป็นประจำทุกปี

มูลนิธิการศึกษาไทย - อเมริกัน (FULBRIGHT)

ได้เริ่มดำเนินการในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2493 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา ได้ให้ทุนแก่ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนนักศึกษาไทยไปศึกษาที่สหรัฐอเมริกา และจัดส่งครู นักศึกษา และนักวิจัยอเมริกันมาประเทศไทย

ศูนย์อีสต์ - เวสต์ (East - West Centre)

ได้เริ่มดำเนินการในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2503 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกกับสหรัฐอเมริกา มีนักศึกษาไทยได้รับทุนไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยฮาวายเป็นจำนวนมาก

มูลนิธิการศึกษาและวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-นานาชาติ (AFS)

เป็นองค์กรเอกชนของสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสันติภาพของโลก โดยมีการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา และหลายประเทศทั่วโลก ได้เริ่มดำเนินการในประเทศไทยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ในแต่ละปีจะมีครู ผู้บริหาร นักการศึกษาและนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการเดินทางไปศึกษา ดูงาน ณ ต่างประเทศภายใต้โครงการเอเอฟเอส ปีละประมาณ 250 คน

บริติช เคาน์ซิล (British Council)

ได้ให้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 รวมทั้งให้การช่วยเหลือในเรื่องผู้เชี่ยวชาญและวิทยากร ให้ทุนฝึกอบรมและจัดทำหนังสือประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ในปี พ.ศ. 2529 บริติช เคาน์ซิล ได้ร่วมกับกรมสามัญศึกษาจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้นเรียกว่า English Resource and Instruction Centre หรือศูนย์ ERIC เพื่อเป็นที่ฝึกอบรม แลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ ปัจจุบันมีศูนย์ ERIC รวม 80 ศูนย์ ตั้งอยู่ที่โรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่และบุคลากรจังหวัดละ 1 ศูนย์ และกรุงเทพมหานครอีก 8 ศูนย์

การตั้งศูนย์ ERIC เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือโครงการ PISET (Project for the Improvement of Secondary English Teaching) ซึ่งได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลสหราชอาณาจักร ในการฝึกอบรมครูเพื่อเป็นวิทยากรประจำศูนย์ ERIC ให้ทุนฝึกอบรมในต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ และเอกสารประกอบการค้นคว้าแก่ศูนย์ ในขณะเดียวกันหน่วยอาสาสมัครอังกฤษก็ได้จัดสรรอาสาสมัครอังกฤษมาประจำที่ศูนย์ ERIC ด้วย

นอกจากนั้น ศูนย์ ERIC ยังเป็นเครือข่ายในการทดลองประมวลการสอนและแบบทดสอบมาตรฐาน ซึ่งได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากรัฐบาลสหราชอาณาจักรและสำนักทดสอบมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (The University of Cambridge Local Examination Syndicate–UCLES) โดยมีครูได้รับการฝึกอบรมทั้งที่ UCLES ประเทศสหราชอาณาจักรและทั้งในประเทศไทยจากผู้เชี่ยวชาญ UCLES ทั้งนี้กรมวิชาการได้ให้ความสะดวกในการจัดทำข้อสอบมาตรฐานและประมวลผลการทดสอบร่วมกับ UCLES

มูลนิธิเอเชีย (Asia Foundation)

ได้เริ่มช่วยเหลือประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 โดยให้การช่วยเหลือในด้านทุนการศึกษา ช่วยปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา และการบริหารสถาบันการศึกษาของสงฆ์ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาการใช้ภาษาสองภาษา และการขาดหนังสืออ่านของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ ช่วยจัดหาหนังสือให้โรงเรียนในต่างจังหวัด และส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ โดยเฉพาะในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มูลนิธิญี่ปุ่น (Japan Foundation)

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2515 มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับนานาประเทศ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างชาติ สนับสนุนมิตรภาพและความปรารถนาดีระหว่างประชาชนในโลก

กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับมูลนิธิญี่ปุ่นในโครงการสำคัญ ดังนี้

- โครงการดูงานของคณะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
- โครงการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่นมาประเทศไทยในกิจกรรมต่าง ๆ
- โครงการแนะนำศิลปะและวัฒนธรรมญี่ปุ่น

- โครงการแลกเปลี่ยนหนังสือและอุปกรณ์การศึกษา
- โครงการการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

Hilton/Perkins International Programme

เป็นองค์กรเอกชนของสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความช่วยเหลือกระทรวงศึกษาธิการทางด้านวิชาการ การเงินและอุปกรณ์พิเศษสำหรับเด็กตาบอดและเด็กตาบอดซ้ำซ้อนในโครงการต่าง ๆ

- โครงการบริการช่วยเหลือระยะเริ่ม เด็กตาบอด เด็กตาบอดซ้ำซ้อน และครอบครัว (2533-ปัจจุบัน)
- โครงการเรียนร่วมเด็กพิเศษระดับประถมศึกษา (2533-ปัจจุบัน)

Christoffel Blindenmission (CBM)

เป็นองค์กรเอกชนของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับเด็กตาบอด หูหนวก แก่กระทรวงศึกษาธิการ ในโครงการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กตาบอด หูหนวกและครอบครัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา

โครงการทุนการศึกษาเคดันเรน (KEIDANREN)

เคดันเรน คือ สมาพันธ์เศรษฐกิจญี่ปุ่น ประกอบด้วยบริษัทการค้าที่สำคัญของญี่ปุ่นหลาย ๆ บริษัทรวมตัวกันตั้งเป็นสมาพันธ์ (Federation)

ขณะนี้บริษัทที่เข้ามาดำเนินกิจการต่าง ๆ มากมาย ได้จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย เช่น

- การให้ทุนแก่นักเรียนที่ขาดแคลนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด เพื่อให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสนับสนุนโครงการ “อีสานเขียว” เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ปีละ 1,500 ทุน ในปี พ.ศ. 2536 เพิ่มขึ้นเป็น 1,800 ทุน โดยเพิ่มทั้งจำนวนทุนและจำนวนเงิน

- การเดินทางไปเยี่ยมโรงเรียนและนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- การเชิญครูมาเยี่ยมชมกิจการโรงงานในกรุงเทพมหานคร

4. ความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ

สหรัฐอเมริกา

ไทยกับสหรัฐอเมริกาได้มีความสัมพันธ์กันมาช้านานแล้ว จำนวนความช่วยเหลือและโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ให้กับไทยได้ขยายกว้างขวางขึ้นหลังปี พ.ศ. 2489 โดยมีจำนวนนักศึกษาไทยไปศึกษาที่สหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้น และมีนักศึกษา อาสาสมัครอเมริกันเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ความร่วมมือกับองค์กรของสหรัฐอเมริกาที่สำคัญ เช่น

องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID)

ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่กระทรวงศึกษาธิการในหลายระดับ

- การพัฒนาระดับฝึกหัดครู (โครงการความร่วมมือ 8 ปี ระหว่างมหาวิทยาลัยอินเดียนากับวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร) (2498)
- การพัฒนาระดับอาชีวศึกษา (โครงการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยเวย์สเทท เมืองดีทรอยต์ รัฐมิชิแกน กับวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ/โครงการพัฒนาอาชีวศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมกับมหาวิทยาลัยฮาวาย) (2509)

หน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกา (Peace Corps of the United States)

รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ส่งอาสาสมัครหน่วยสันติภาพเข้ามาช่วยปฏิบัติงานในประเทศไทยเพื่อเสริมสร้างสันติภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน อาสาสมัครหน่วยสันติภาพได้มาช่วยปฏิบัติงานที่กระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 เป็นต้นมา ทางด้านการศึกษามีอาสาสมัครในระดับมัธยมมาปฏิบัติงานในประเทศไทยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยเฉพาะด้านการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งในแต่ละปีจะมีอาสาสมัครมาช่วยงานของกรมสามัญศึกษาประมาณ 100 คน

แคนาดา

ได้ให้ความช่วยเหลือแก่กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

- โครงการในโรงเรียนมัธยมแบบประสม (2509 - 2514)
- ทุนการศึกษาแก่ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการไปศึกษาระดับปริญญาโท และเอกในสาขาต่าง ๆ

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศึกษาและวัฒนธรรมของไทยมานาน โดยให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ และให้ความช่วยเหลือในโครงการสำคัญ ๆ

- การบูรณะซ่อมแซมภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่วัดสุทัศน์ ฯ (2528)
- การจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน - โรงงาน (2529)
- โครงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2534 - 2537)

ออสเตรเลีย

ได้ให้ความช่วยเหลือแก่กระทรวงศึกษาธิการ เช่น

- โครงการช่วยเหลือแก่วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ กรมอาชีวศึกษา (2531)

ฝรั่งเศส

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างไทยกับฝรั่งเศส เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 โดยได้ให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาสาขาต่าง ๆ เช่น วิศวกรรม เกษตรศาสตร์ วิทยุ โทรทัศน์ นิติศาสตร์ และการสอนภาษาฝรั่งเศส

ส่วนโครงการวัฒนธรรมที่สำคัญ คือ การให้ความช่วยเหลือในการบูรณะปราสาทหินพิมาย และปราสาทเขาพนมรุ้ง (2514 - 2520)

นอร์เวย์

ได้ให้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานไทย ณ นอร์ดแคปปี ประเทศนอร์เวย์ เมื่อเดือนมิถุนายน 2532

ญี่ปุ่น

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญในการแลกเปลี่ยนด้านบุคลากรทางการศึกษาและวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก การดำเนินงานความร่วมมือผ่านองค์กรต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ (MONBUSHO) มูลนิธิญี่ปุ่น (Japan Foundation) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) สมาคมส่งเสริมวิทยาศาสตร์แห่งญี่ปุ่น (JSPS) มีข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ และนักเรียนไทยได้รับทุนการศึกษา วิจัยและฝึกอบรมวิชาชีพ ตามโครงการทุนการศึกษาของรัฐบาลญี่ปุ่น (MONBUSHO) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ปีละประมาณ 37 ทุน (ครู 22 ทุนและนักเรียน 25 ทุน)

สาธารณรัฐประชาชนจีน

หลังจากการสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการของไทยและกระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาและวัฒนธรรม โครงการความร่วมมือไทย-จีน มีหลายสาขา เช่น ด้านการเกษตร การอาชีวศึกษา การฝึกหัดครู การศึกษาภาษาไทยและภาษาจีน

ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

ให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรศึกษา/ฝึกอบรมระดับหลังปริญญาตรี หลักสูตรอบรมการวางแผนการศึกษา และหลักสูตรการบริหารการศึกษา

เดนมาร์ก

ความร่วมมือที่ให้กรมอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา

- จัดซื้อเครื่องมือแปรรูปนํ้านมพาสเจอไรซ์ และเครื่องมือฟาร์มสำหรับวิทยาลัยเกษตรกรรม 8 แห่ง
- จัดซื้อเครื่องมือโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และเครื่องมือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- จัดซื้อเครื่องมือฟาร์ม เครื่องมือแปรรูปนํ้านมพาสเจอไรซ์ เครื่องมือครุภัณฑ์สำหรับวิทยาลัยเกษตรกรรม 4 แห่ง
- จัดซื้อเครื่องมือแปรรูปพืชผักและผลไม้สำหรับวิทยาลัยเกษตรกรรมลำพูน
- ความช่วยเหลือด้านผู้เชี่ยวชาญทางเครื่องมือโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ 2 คน และด้านการติดตั้งเครื่องมือปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 1 คน ที่วิทยาลัยประมงสงขลาติณสุลานนท์
- ความช่วยเหลือด้านผู้เชี่ยวชาญทางเครื่องมือโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ 1 คน ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมระนอง
- ความช่วยเหลือด้านทุนฝึกอบรม ณ ประเทศเดนมาร์ก ด้านการเลี้ยงโคนมและการแปรรูปนํ้านม สำหรับวิทยาลัยเกษตรกรรม 10 แห่ง
- ความช่วยเหลือด้านทุนฝึกอบรม ณ ประเทศเดนมาร์ก ด้านการควบคุมคุณภาพสัตว์น้ำ สำหรับวิทยาลัยประมงสงขลาติณสุลานนท์
- ความช่วยเหลือด้านทุนฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ ให้แก่บุคลากรสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)
- ความช่วยเหลือด้านทุนฝึกอบรมภายในประเทศด้านการเลี้ยงโคนม การแปรรูปนํ้านม ณ จังหวัดเชียงใหม่
- ความช่วยเหลือด้านทุนจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารด้านการเลี้ยงโคนมและโคเนื้อในประเทศไทย
- Management Development of DOVE Agricultural Colleges
- Training in Agricultural and Fish Processing สำหรับวิทยาลัยเกษตรกรรมระนอง

ความร่วมมือที่ให้กรมสามัญศึกษาในปี พ.ศ. 2535

- โครงการ Establishment of Centres for Resources and Services for the Low-Income Hearing Impaired in Thailand

กระทรวงศึกษาธิการมิได้ดำเนินการขอรับความช่วยเหลือจากภายนอกประเทศเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น หากแต่ยังได้ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศในลักษณะดังต่อไปนี้

1) ทูนรัฐบาลไทยภายใต้ความร่วมมือกับยูเนสโก

(Thailand Fellowships, Scholarships and Junior Scholarships within the Unesco Programme)

รัฐบาลไทยได้พิจารณาเห็นว่า ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากทุนการศึกษาของต่างประเทศเป็นอันมาก สมควรที่จะให้ทุนการศึกษาแก่ชาวต่างชาติเพื่อเข้ามาศึกษาค้นคว้า ณ สถานศึกษาและสถาบันต่าง ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศอันเป็นเป้าหมายหลักอย่างหนึ่งของยูเนสโก และเพื่อชาวต่างชาติเหล่านั้นจะได้นำวัฒนธรรมไทยไปเผยแพร่ในต่างประเทศด้วย จึงได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการโดยกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 เป็นต้นมา

ทุนในแต่ละปีมีจำนวน 14 ทุน โดยได้แบ่งทุนเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภท Fellowships คือ ทุนศึกษา/วิจัยหลังปริญญาตรี เป็นเวลา 1 ปี จำนวน 6 ทุน
2. ประเภท Scholarships คือ ทุนศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นเวลา 1 ปี จำนวน 4 ทุน
3. ประเภท Junior Scholarships คือ ทุนศึกษาในระดับวิทยาลัยเทคนิค เป็นเวลา 1 ปี จำนวน 4 ทุน

2) โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของไทยได้จัดโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ กับประเทศสมาชิกองค์การยูเนสโกในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2513 วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ก็เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การในระหว่างประเทศสมาชิก ตลอดจนเป็นการศึกษาดูงานเกี่ยวกับองค์ประกอบและการบริหารงานของคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ทั้งนี้ประเทศสมาชิกผู้เชิญต่างก็เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดี และก่อให้เกิดประโยชน์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศสมาชิกขององค์การในงานด้านทวิภาคีด้วย จึงได้ติดต่อกับประเทศสมาชิกในภูมิภาคอื่น ๆ เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เช่น ประเทศฝรั่งเศส นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก เยอรมัน และโรมาเนีย ฯลฯ ในขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในแถบเอเชียและแปซิฟิกมากขึ้น การดำเนินงานนี้ทำให้บุคลากรในโครงการแลกเปลี่ยนของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ต่าง ๆ มีความเข้าใจระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และสามารถศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างคณะกรรมการแห่งชาติ ฯ ด้วยกัน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมงานด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

3) การต้อนรับชาวต่างประเทศที่มาดูงานในประเทศไทย

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 เป็นต้นมา กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการต้อนรับชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาดูงานทั้งด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของไทยเป็นจำนวนมาก เช่น

- 2500 ● รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกัวเตมาลาและคณะ
- 2506 ● คณะผู้แทนวัฒนธรรมเยอรมัน
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเซียร์ราลีโอน
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอินเดีย
- มกราคม 2512 ● Dr. A.V. Baez ที่ปรึกษาฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขององค์การสหประชาชาติ
- Dr. A.W. Sturges คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท ดาโกต้า สหรัฐอเมริกา
- พฤษภาคม 2512 ● H.E. Lord Shepherd, Minister of States for Foreign and Commonwealth Affairs
- มิถุนายน 2512 ● Mr. Ryoji Ito เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของญี่ปุ่น
- สิงหาคม 2515 ● Mr. Amadou – Mahtar M'Bow ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกฝ่ายการศึกษา
- Mr. Thomas S. Power Junior ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
- ธันวาคม 2518 ● Dr. Jerry C.L. Chang รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาของสถาบัน East – West Centre สหรัฐอเมริกา
- มิถุนายน 2520 } ● Mr. Amadou – Mahtar M'Bow ผู้อำนวยการใหญ่
- มกราคม 2522 } ยูเนสโก
- กุมภาพันธ์ 2526 }
- ธันวาคม 2526 }
- สิงหาคม 2530 }
- มิถุนายน 2520 ● Mr. J. Rigaud ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกฝ่ายสนับสนุนโครงการดำเนินงานและการบริหาร

- พฤษภาคม 2525 ● Mr. D. Najman ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกฝ่าย
ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและการติดต่อกับต่างประเทศ
- กันยายน 2527 ● Dr. Sylvain Lurié ผู้อำนวยการสถาบันระหว่างชาติ
เพื่อการวางแผนการศึกษา (International Institute
for Educational Planning – IIEP)
- มีนาคม 2528 ● Mrs. Brigitta Uluhammar ประธานคณะกรรมการแห่ง
ชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของสวีเดน
- มิถุนายน 2528 ● Dato Rahman Arshad ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย
- สิงหาคม 2528 ● Dr. Julio Labastida Martin del Campo ผู้ช่วย
ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกฝ่ายสังคมและมนุษยศาสตร์
- 2530 ● Mr. A.K. Kaddoura ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก
ฝ่ายวิทยาศาสตร์
- กรกฎาคม 2531 ● Mr. Yang Haibo ประธานคณะกรรมการแห่งชาติ
ว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของจีน
- มกราคม 2532 } ● Mr. Federico Mayor ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก
- ธันวาคม 2534 }
- มีนาคม 2532 ● Dr. Hilde Hawlicek รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ศิลปะและการกีฬา ออสเตรีย
- พฤษภาคม 2532 } ● Dr. G.J. Leibbrandt ประธานคณะกรรมการแห่งชาติ
- สิงหาคม 2534 }
- มิถุนายน 2532 ● Dr. Richard Walsh ประธานคณะกรรมการแห่งชาติ
ว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของออสเตรเลีย
- กันยายน 2532 ● Mr. Anwar Ibrahim รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
มาเลเซียและคณะ

- สิงหาคม 2534 ● Dr. Hans Meinel เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของเยอรมัน
- พฤษภาคม 2535 ● Mr. N. Enhbayar รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาวัฒนธรรมของมองโกเลียและคณะ
- มิถุนายน 2535 ● Mr. Norov Urlnasan รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมองโกเลียและคณะ
- ตุลาคม 2535 ● Prof. Dr. George Vaideanu เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของโรมาเนีย
- พฤศจิกายน 2535 ● Mr. Bernard Theurillat เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของสวิตเซอร์แลนด์
- ธันวาคม 2535 ● Mr. Rashid Mohammed Sulaybikh เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของบahrain
- Mr. Chung Hee Chae เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของสาธารณรัฐเกาหลี
- Mr. Georges Poussin เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติของฝรั่งเศส
- มิถุนายน 2536 ● Col. Kyi Muang รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการพม่า
- กรกฎาคม 2536 ● Mrs. Sunethra Ranasinghe รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการศรีลังกาและคณะ
- สิงหาคม 2536 ● Mr. Tran Hoan รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและสารสนเทศเวียดนามและคณะ
- กันยายน 2536 ● Mr. Tran Hong Quan รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมเวียดนาม

พฤศจิกายน 2536 ● Mr. Chang Chol รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
เกาหลีและคณะ

● Dr. Wolfgang Schussel รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐกิจออสเตรเลีย

กุมภาพันธ์ 2537 ● Dr. Maria Theresia Fekter รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงเศรษฐกิจออสเตรเลียและคณะ

ทิศทางความร่วมมือกับต่างประเทศในปัจจุบัน

และอนาคต

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยกำลังจะกลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคในแถบนี้ ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าประเทศไทยมิได้อยู่ในสภาวะที่จะรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่จะเริ่มมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านที่กำลังพัฒนามากขึ้น เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลชุดนี้ ฯพณฯ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนปัจจุบัน จึงได้เร่งรัดนโยบายให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม แก่ประเทศเหล่านี้ โดยได้ริเริ่มให้ความช่วยเหลือในเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ทางตอนใต้ของประเทศ ซึ่งได้แก่ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซียและไทย รวมทั้งได้ขยายความร่วมมือไปยังเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ประกอบด้วยประเทศไทยตอนเหนือ บริเวณจังหวัดเชียงราย ประเทศพม่าบริเวณเมืองเชียงตุง เมืองคุนหมิงประเทศจีน และเมืองหลวงน้ำทาประเทศลาว นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและขยายขอบข่ายความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอินโดจีน คือประเทศเวียดนาม กัมพูชา พม่าและลาวอีกด้วย

ในขณะนี้รัฐบาลไทยได้จัดสรรเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนโครงการความช่วยเหลือแก่ประเทศดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้กรมวิเทศสหการ สำนักนายกรัฐมนตรีก็ได้ให้ความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ อาทิทุนการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และวัสดุอุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น

ในส่วนของการกระทรวงศึกษาธิการก็ได้จัดให้มีโครงการขยายความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มอินโดจีน โดยได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการ แก่ประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และ คณะอนุกรรมการ

จัดทำความร่วมมือของแต่ละประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาแนวทางการให้ความร่วมมือ การจัดทำแผนและงบประมาณดำเนินการ ตลอดจนประสานงานการจัดกิจกรรมให้ความช่วยเหลือ รวบรวม และติดตามผลการดำเนินงาน ผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วคือ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาและวัฒนธรรมระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยกับประเทศดังกล่าวเพื่อเจรจาความร่วมมือและความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการความร่วมมือไทย - มาเลเซีย ไทย - ลาว และไทย - สหภาพพม่า ตามมติของคณะรัฐมนตรี โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ทั้งนี้เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคม วัฒนธรรม และสาขาอื่น ๆ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

กระทรวงศึกษาธิการของไทยยังคงยึดมั่นในนโยบายให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน อเมริกา ประชาคมยุโรป (ทั้งตะวันตกและตะวันออก) และกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียและแปซิฟิก หรือเอเปค เพื่อมุ่งเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างประเทศและสืบสานความร่วมมือต่อไปในอนาคตให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานฉลองวันครบหกสิบปีกระทรวง. กรุงเทพมหานคร: 2495.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 92 ปีกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: 2527.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 100 ปีกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: 2535.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. การมัธยมศึกษาและการศึกษาพิเศษในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2536.
- กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 25 ปีความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับซีมีโอ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับยูเนสโก 2527 - 2530. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.
- กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับยูเนสโก 2531 - 2535. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2536.
- กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ ปี 2512 - 2535. กรุงเทพมหานคร: 2512 - 2535.
- กองเผยแพร่การศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. หน้าที่และแผนผังแบ่งส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : 2506.

- กองเผยแพร่การศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. อนุสารสรุปผลงานกระทรวงศึกษาธิการในรอบปี พ.ศ. 2514 ฉบับพิเศษ.
กรุงเทพมหานคร : 2514.
- ม.ล.มานิจ ชุมสาย. 80 ปีของข้าพเจ้า (5 ตุลาคม 2531). กรุงเทพมหานคร : 2531.
- สายหยุด จำปาทอง. โครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อความมั่นคงของชาติ.
กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2532.

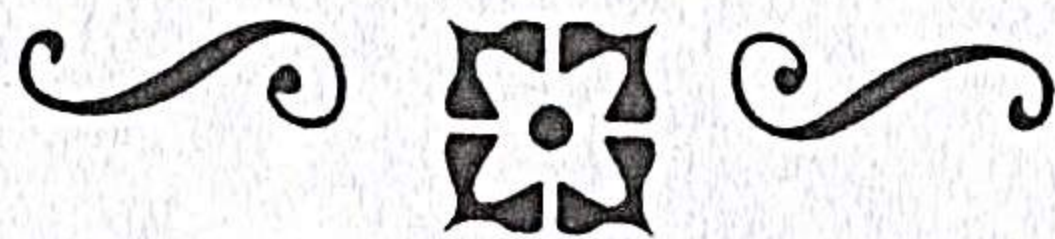

ภาคผนวก

รายชื่อผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. ม.ล. มานิจ ชุมสาย	(พ.ศ. 2491 – 2493)	2 ปี
2. นายบุญถิ่น อัตถากร	(พ.ศ. 2493 – 2501)	8 ปี
3. นายนพ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	(พ.ศ. 2501 – 2511)	10 ปี
4. น.ส. รัญจวน อินทรกำแหง	(พ.ศ. 2511 – 2515)	4 ปี
5. นายบรรจง ชูสกุลชาติ	(พ.ศ. 2515 – 2518)	3 ปี
6. นายประพัฒน์ แสงวณิช	(พ.ศ. 2518 – 2521)	3 ปี
7. นายวิชัย ตันศิริ	(พ.ศ. 2521 – 2525)	4 ปี
8. นางสาวিতรี สุวรรณสถิตย์	(พ.ศ. 2525 – 2532)	7 ปี
9. นางพรนิภา ลิ้มปพยอม	(พ.ศ. 2532 – 2536)	4 ปี
10. นางดวงทิพย์ สุรินทาธิป	(พ.ศ. 2536 – ปัจจุบัน)	

กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ

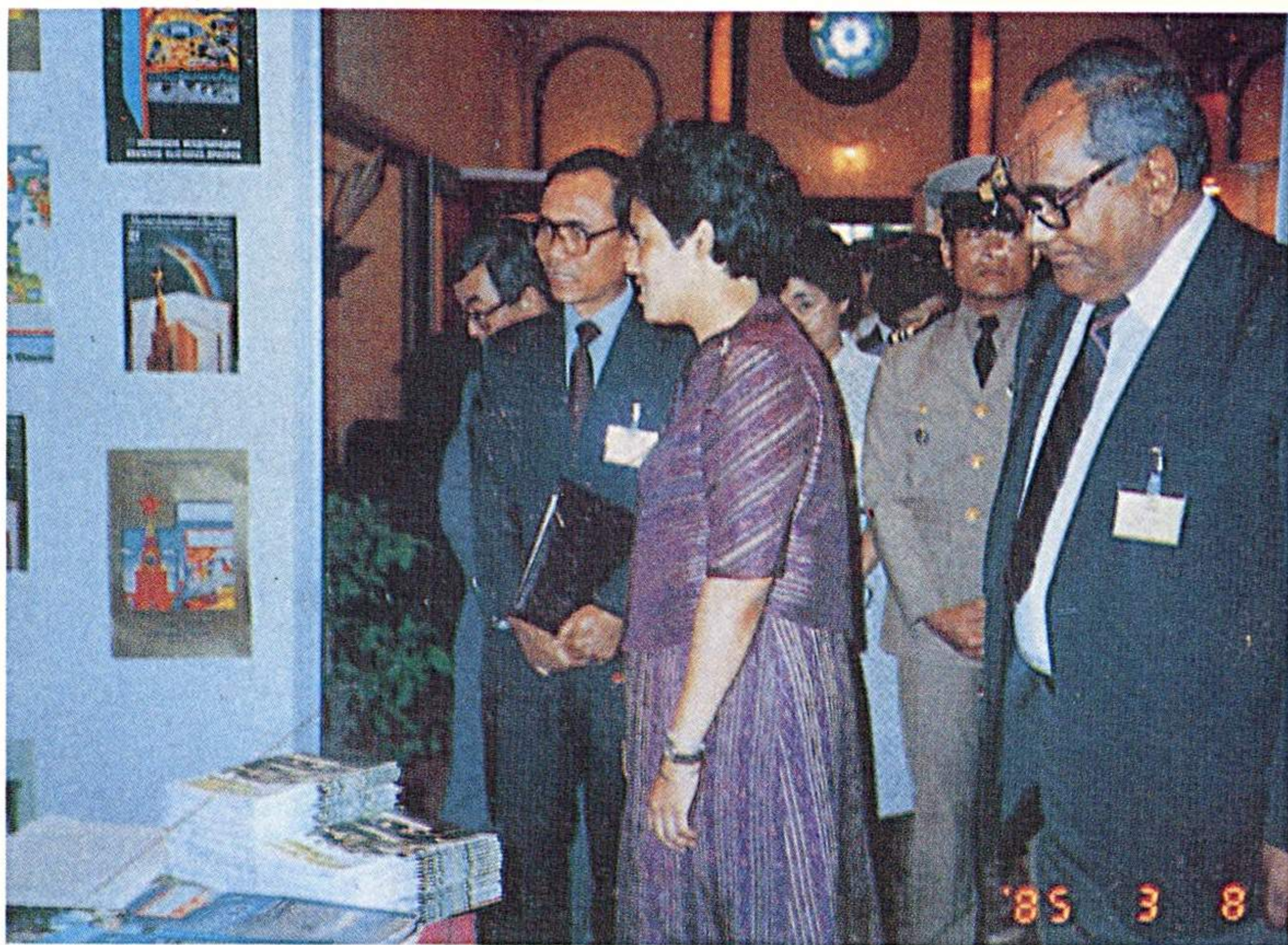
EXTERNAL RELATIONS DIVISION

สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ
ว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

SECRETARIAT OF THE THAILAND
NATIONAL COMMISSION FOR UNESCO

สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ
ว่าด้วยทะเลและทรัพยากร

SECRETARIAT OF THE THAILAND
NATIONAL COMMISSION FOR SEAMEO

▲ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการ
▼ ความร่วมมือไทย-ยูเนสโก เป็นการส่วนพระองค์ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์
เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2528

▲ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธาน
ในพิธีเปิดการประชุมระดับโลก เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน ที่จอมเทียน พัทยา
เดือนมีนาคม 2533

▲ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธี
เปิดนิทรรศการ “ความรู้สู่การพัฒนา” เนื่องในโอกาสครบรอบ 40 ปี ของยูเนสโก
ณ เซ็นทรัลพลาซา ลาดพร้าว กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2529

▲ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน
 ▼ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เพื่อร่วมโครงการ
 ฉลอง 100 ปี แห่งวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร
 อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส
 ประเทศฝรั่งเศส เดือนพฤษภาคม 2535

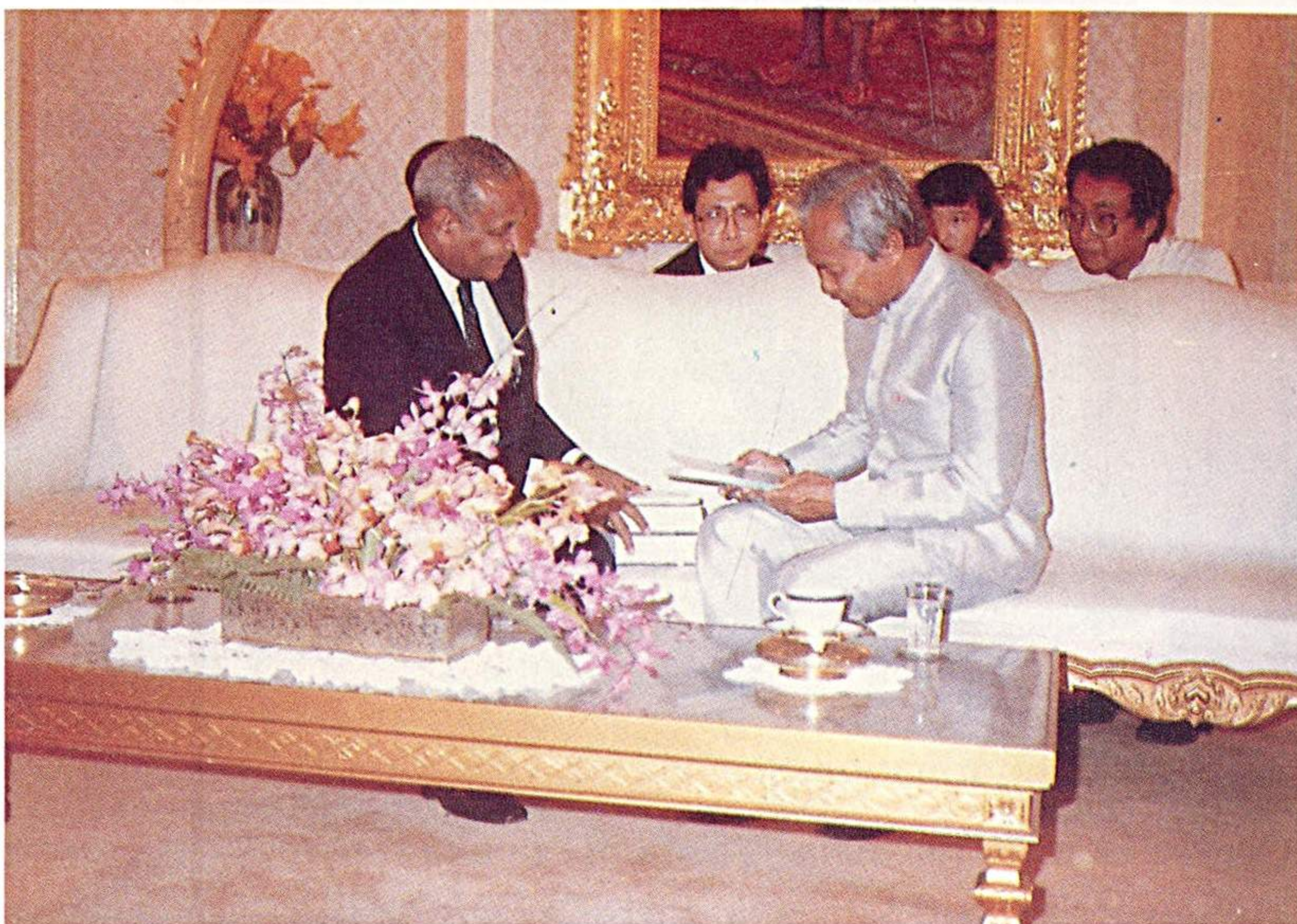

▲ Mr. Amadou—Mahtar M'Bow ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก และนายเกษม ศิริสัมพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันเป็นประธานในพิธีเปิดห้องสมุดและ ศูนย์เอกสารนานาชาติ กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2526

▲ นิทรรศการวันรู้หนังสือสากล ที่สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส สำนักเลขาธิการ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติของไทยร่วมกับกรม ศิลปากร จัดนิทรรศการเรื่องฉลอง 700 ปี ลายสือไทย ไปร่วมแสดงด้วย เมื่อ เดือนกรกฎาคม 2527

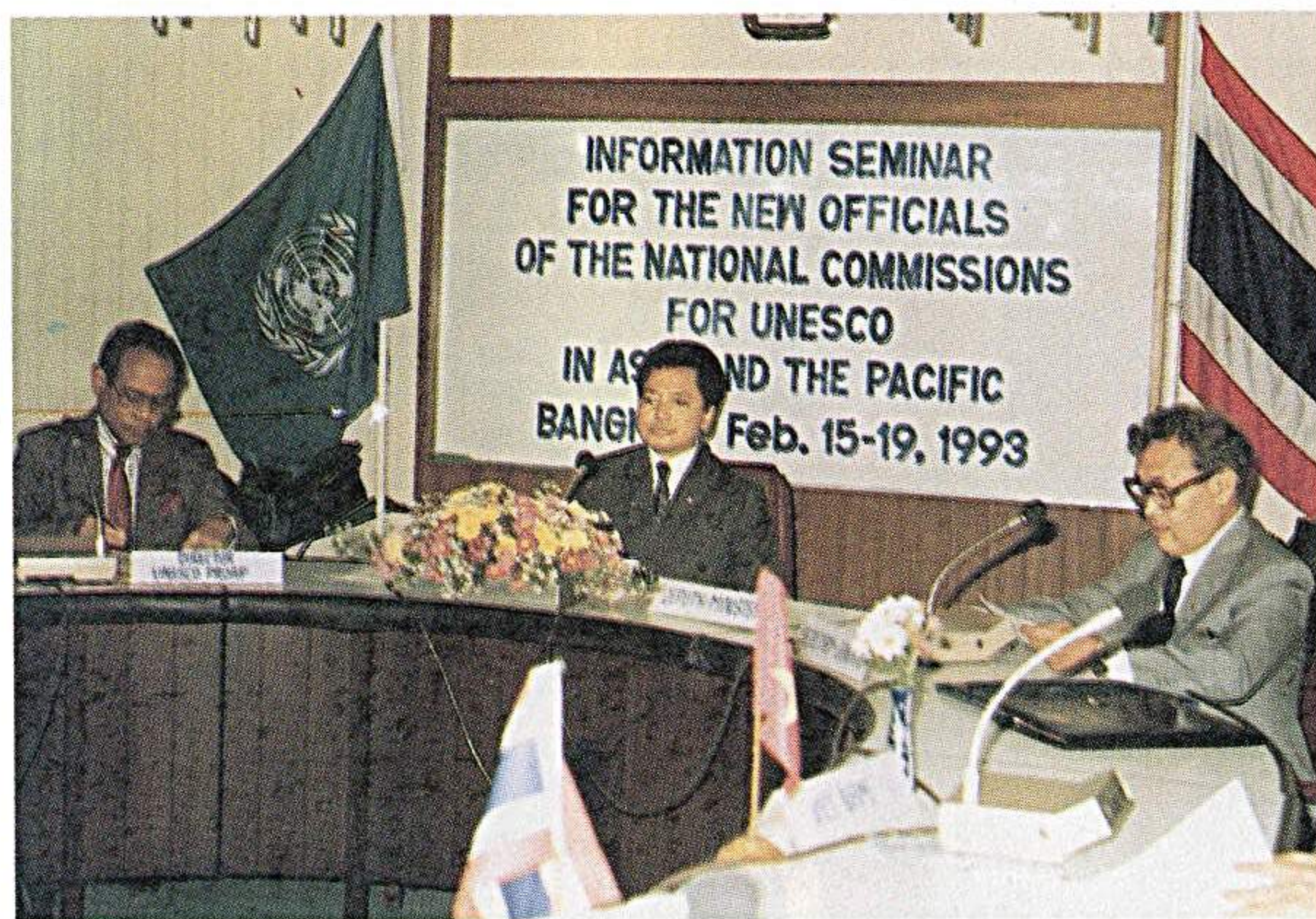

▲ Mr. Amadou-Mahtar M'Bow ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก
▼ เยือนประเทศไทย เดือนธันวาคม 2526

▲ การประชุม Information Seminar for the Officials of the National Commissions in the Asia–Pacific Region ณ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เดือนกุมภาพันธ์ 2532

▲ การประชุม Information Seminar for the New Officials of the National Commissions for Unesco in Asia and the Pacific ณ ห้องประชุมอธิบดี อาคารรัชมังคลาภิเษก กระทรวงศึกษาธิการ เดือนกุมภาพันธ์ 2536

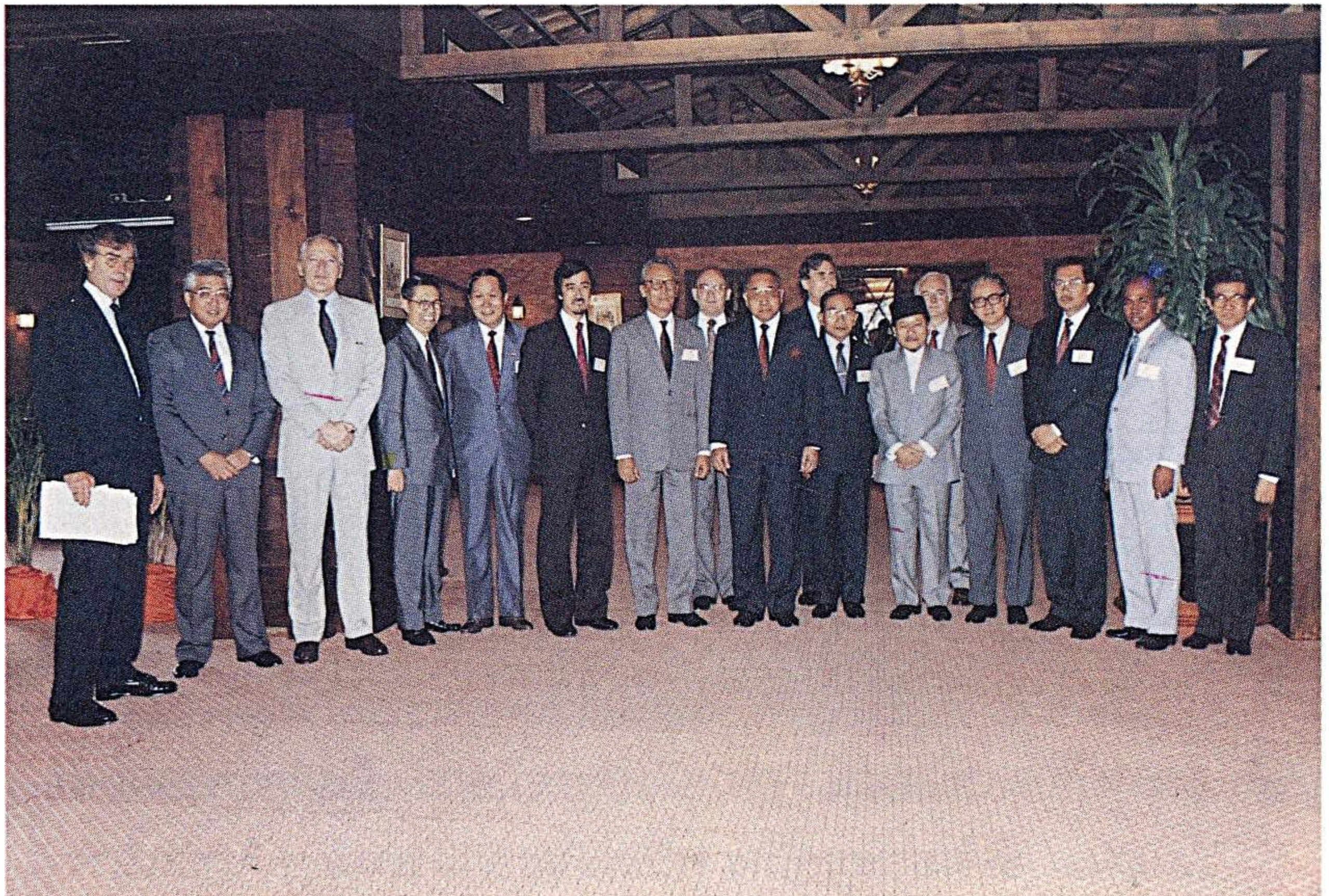
▲ Dr. Hilde Hawlicek รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สโลวาเกียและภารกิจพา
ออสเตรเลียและคณะเยือนประเทศไทย เดือนมีนาคม 2532

▲ Mr. Anwar Ibrahim รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย
และคณะเยือนประเทศไทย เดือนกันยายน 2532

▲ การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค)
▼ ที่จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ 2533

▲ การประชุมระดับโลก เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน ที่จอมเทียน พัทยา
▼ เดือนมีนาคม 2533

- ▲ ผู้แทนของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ
▼ ของประเทศเนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
เยือนประเทศไทย เดือนสิงหาคม 2534

▲ Mr. Federico Mayor ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก และคณะ
▼ เยือนประเทศไทย เดือนธันวาคม 2534

- ▲ นายสมชัย วุฒิปรีชา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการภาพถ่ายเคลื่อนที่ครั้งที่ 15 ของศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียเพื่อยูเนสโก ณ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ อาคารรัชมังกลาภิเษก กระทรวงศึกษาธิการ เดือนกรกฎาคม 2535

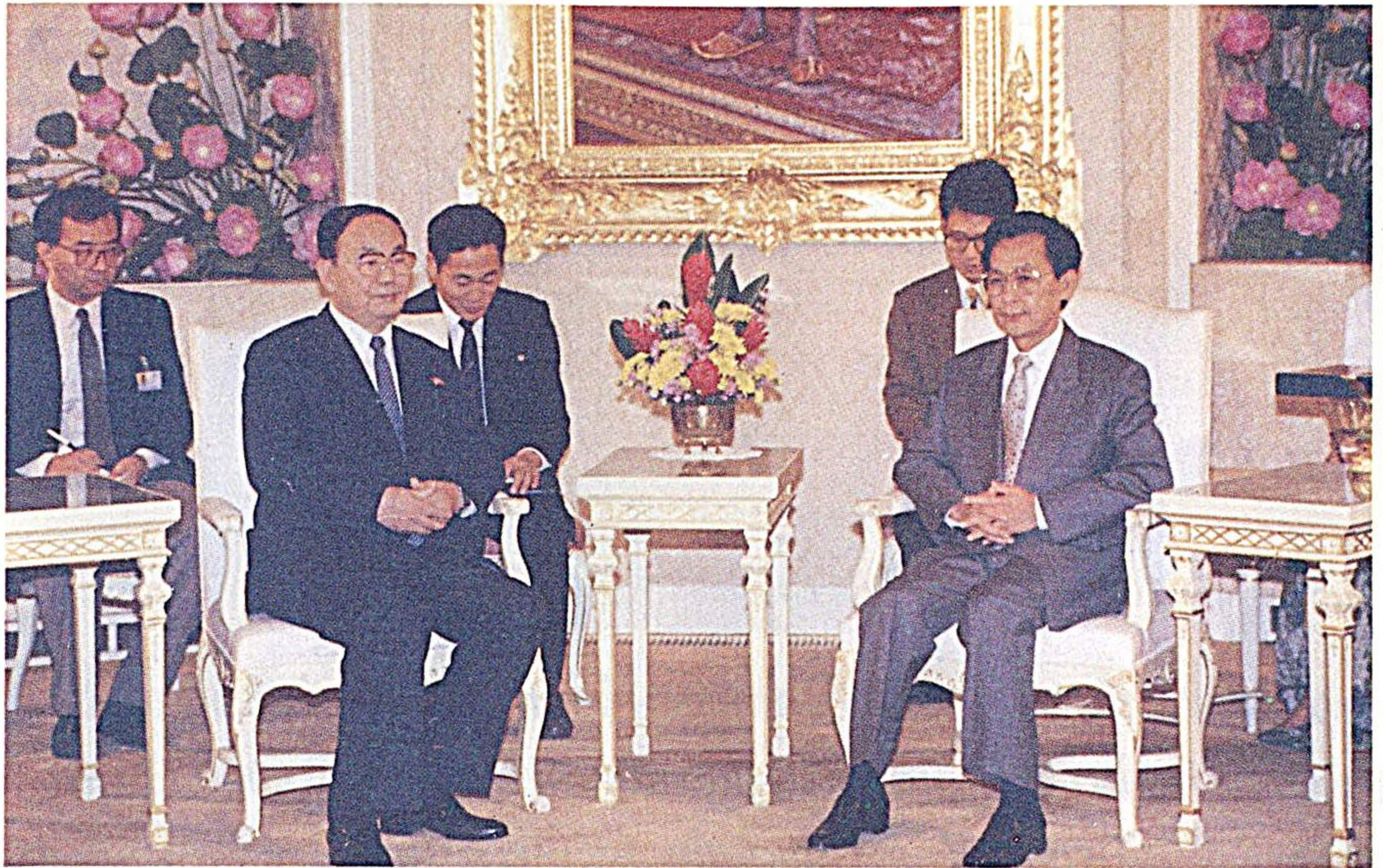

- ▲ นายโกวิท วรพิพัฒน์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจัดโดยโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (ASP) ในระหว่างการเข้าค่ายเยาวชนนานาชาติ เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่พัทยา เดือนพฤศจิกายน 2535

▲ นายโกวิท วรพิพัฒน์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีรับมอบ
▼ เงินทุนการศึกษา “เจ้าหน้าที่ยูเนสโกและครอบครัว” งวดที่ 2 จาก Mr. Hedayat
Ahmed ผู้อำนวยการสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ในวันที่ 22 ตุลาคม 2536
ณ ห้องรับรองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

▲ Mr. Chang Chol รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
▼ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีเยือนประเทศไทย เดือน
พฤศจิกายน 2536

ปก : ภาพลายรดน้ำตู้พระไตรปิฎกพระระเบียงวิหารหลวง วัดสุทัศน์ กรุงเทพฯ ฯ

ออกแบบ : สรรณรงค์ สิงห์เสนี

